



بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ



پایان نامه  
برای دریافت درجه کارشناسی ارشد در رشته  
ریاضی کاربردی

عنوان

# برنامه ریزی برشی موجودی زیر بهینه یک بعدی، دو بعدی و سه بعدی

استاد راهنما  
دکتر علی وحیدیان

نگارنده  
علی فرحان حاشوش

زمستان ۱۳۹۶



بسمه تعالی

مشخصات پایان نامه تحصیلی دانشجویان  
دانشگاه نام دانشگاه تان

عنوان: برنامه ریزی برشی موجودی زیر بهینه یک بعدی، دو بعدی و سه بعدی

نام نویسنده: علی فرحان حاشوش

استاد راهنما: دکتر علی وحیدیان

دانشکده: علوم ریاضی گروه: ریاضی کاربردی

رشته تحصیلی: ریاضی کاربردی

تاریخ دفاع: ۱۳۹۶/۱۱/۲۹

تاریخ تصویب: ۱۳۹۶/۸/۱۶

تعداد صفحات: ۸۹

مقطع تحصیلی: کارشناسی ارشد

چکیده:

یکی از مسایل شناخته شده در زمینه برنامه ریزی تولید مساله برش است. این مساله وقتی که ماده اولیه برش در حجم وسیعی برش یابد اهمیت بیشتری پیدا می کند. مساله برش یک بعدی، دو بعدی و سه بعدی هم اکنون یک مساله باز به شمار می آید. اما بسیاری از محققان این مساله را به عنوان یک مساله بهینه سازی با جواب هایی نزدیک جواب بهینه حل نموده اند. همچنین اکثر پژوهش های صورت گرفته در این زمینه بدون در نظر گرفتن تقاضا بوده است.

در این پایان نامه با استفاده از روش مبتنی بر بهینه سازی و یک رویکرد جدید، مساله برش یک بعدی را به یک معادله سیاله با  $n$  متغیر تبدیل کردیم و سپس تمام جواب های این معادله را با الگوریتم پاسکال به دست آوردیم. همچنین تعمیمی از این مساله را به منظور کاهش تعداد برش ها و کاهش ضایعات مواد اولیه برای تعداد بیشتری میله به دست آوردیم. در فصل سوم برای مسائل برش در بعد دو، با توجه به اینکه برش ها بر اساس طول و عرض سفارشات و یا طول و عرض مستطیل اصلی انجام شود، مساله را به چهار زیر مساله تقسیم کرده و در هر کدام از حالت ها جواب بهینه را به دست آوردیم. در ادامه نیز روش گفته شده را به بعد سه تعمیم داده و برای اثبات درستی روش مثال هایی ارائه کردیم.

واژگان کلیدی: مساله برش و چیدن، معادله سیاله، بهینه سازی

امضای استاد راهنما:

تاریخ:

### اظهارنامه

عنوان پایان نامه : برنامه ریزی برشی موجودی زیر بهینه یک بعدی، دو بعدی و سه بعدی

اینجانب علی فرحان حاشوش دانشجوی دوره کارشناسی ارشد دانشکده علوم ریاضی دانشگاه نام دانشگاهتان نویسنده پایان نامه تحت راهنمایی دکتر علی وحیدیان متعهد می شوم:

آ. تحقیقات در این رساله توسط اینجانب انجام شده و از صحت و اصالت برخوردار است.

ب. در استفاده از نتایج پژوهش‌های محققان دیگر به مرجع مورد استفاده استناد شده است.

ج. مطالب مندرج در این پایان نامه تاکنون توسط خود یا فرد دیگری برای دریافت هیچ نوع مدرک یا امتیازی به جایی ارائه نشده است.

د. کلیه حقوق این اثر متعلق به دانشگاه نام دانشگاهتان است و مقالات مستخرج با نام "دانشگاه نام دانشگاهتان" و یا "Ferdowsi University of Mashhad" به چاپ خواهد رسید.

ه. حقوق معنوی تمام افرادی که در به دست آمدن نتایج اصلی رساله تاثیرگذار بوده‌اند در مقالات مستخرج از آن رعایت شده است.

و. در کلیه مراحل انجام این رساله، در مواردی که از موجود زنده (یا بافت‌های آن‌ها) استفاده شده، ضوابط و اصول اخلاقی رعایت شده است.

ز. در کلیه مراحل انجام این رساله، در مواردی که به حوزه اطلاعات شخصی افراد دسترسی یافته یا استفاده شده، اصل رازداری، ضوابط و اصول اخلاقی انسانی رعایت شده است.

تاریخ  
امضای دانشجو

### مالکیت نتایج و حق نشر

- کلیه حقوق این اثر و محصولات آن (مقالات مستخرج، برنامه‌های رایانه‌ای، نرم‌افزارها و تجهیزات ساخته شده) متعلق به دانشگاه نام دانشگاهتان است. این مطلب بایستی به نحو مقتضی در تولیدات علمی مربوطه ذکر شود.
- استفاده از اطلاعات و نتایج این رساله بدون ذکر مرجع مجاز نیست.

تقدیم به

پدر و مادر مهربانم

هو العلم،  
به نام حق که ...

می کوش به هر ورق که خوانی

تا معنی آن تمام دانی

# سپاس گزارى...

سپاس خداوندگار حكيم را كه با لطف بى‌كران خود، آدمى را زيور عقل آراست.  
در آغاز وظيفه‌ى خود مى‌دانم از زحمات بى‌دريغ استاد راهنماى خود، جناب آقاى دكتور وحيديان صميمانه تشكر و قدردانى كنم  
كه از راهنمايى‌هاى ارزنده ايشان در راستاى پيشبرد پژوهش حاصل فراوان بردم و همواره شاگرد مكتب علم و انسانيت و منش  
والاى ايشان هستم.  
همچنين لازم مى‌دانم از اساتيد فرهيخته جناب آقاى دكتور عفتى و جناب آقاى دكتور سليمانى فرد كه داورى اين پايان‌نامه را به  
عهده گرفتند با تمام وجود تشكر و قدردانى نمايم.  
در پايان، بوسه مى‌زنم بر دستان خداوندگاران مهر و مهربانى، پدر و مادر عزيزم و بعد از خدا، ستايش مى‌كنم وجود مقدس‌شان  
را و تشكر مى‌كنم از برادر و خواهران عزيزم به پاس عاطفه سرشار و گرمای اميدبخش وجودشان، كه در اين سردترين روزگاران،  
بهترين پشتيبان من بودند.

على فرحان حاشوش  
زمنان ۱۳۹۶

# فهرست مطالب

۱	مساله برش موجودی	۱
۱	۱.۱ مقدمه	۱
۴	۲.۱ مدل های ریاضی	۴
۴	۱.۲.۱ بحث در مورد مسأله اندازه گیری لات	۴
۷	۲.۲.۱ بحثی پیرامون مسأله برش	۷
۱۱	۳.۲.۱ مدل کانتورویچ	۱۱
۱۲	۴.۲.۱ مدل تولید ستون گیل مور و کوموری	۱۲
۱۳	۵.۲.۱ مدل های دیگر از پژوهش ها	۱۳
۱۵	۲ مساله برش موجودی یک بعدی	۱۵
۱۵	۱.۲ مقدمه	۱۵
۱۶	۲.۲ تعریف مسأله	۱۶
۳۲	۳.۲ تعمیم مسأله قبل به دو قطعه	۳۲
۴۵	۴.۲ تعمیم معادله سیاله	۴۵
۴۶	۳ مساله برش موجودی دو بعدی و سه بعدی	۴۶

۴۶	.....	مقدمه	۱.۳
۴۷	.....	مسأله	۲.۳
۶۴	.....	تعمیم مسأله‌های ۱ و ۲	۳.۳
۶۸	.....	تعمیم مسأله‌های ۴ و ۵	۴.۳
۶۹	.....	برش موجودی سه بعدی	۵.۳
۶۹	.....	تعریف	۶.۳
۷۱	.....	الگوریتم برای مسأله k-staged 3DK	۷.۳
۸۲		واژه‌نامه فارسی به انگلیسی	
۸۴		واژه‌نامه انگلیسی به فارسی	
۸۷		نمایه	

## فهرست جدول‌ها

۲۳	برش مفتول ضایعات ۱۲ متری است	۱۰۲
۲۳	برشی مفتول با الگوهای ۱، ۵ و ۶ که ضایعات صفر است	۲۰۲
۲۶	برشی مفتول با الگوهای ۱، ۵، ۹، ۶ که ضایعات صفر است	۳۰۲
۲۹	برشی مفتول با الگوهای ۱، ۲، ۵، ۶، ۷، ۹ که به ضایعات حد اکثر ۱ باشد	۴۰۲
۴۰	برشی مفتول ۱۵ متری تمام جواب‌های با ضایعات حداکثر ۲ است	۵۰۲
۴۱	برشی مفتول با الگوهای (۲، ۳، ۶، ۱۰، ۱۲، ۱۴) که ضایعات صفر است	۶۰۲
۴۱	مفتول‌ها به طول ۱۲ متری و ۱۵ متری با الگوهای که ضایعات صفر است	۷۰۲
۵۸	برش بر اساس استفاده از عرض مستطیل مادر و عرض سفارشات با ضایعات صفر	۱۰۳
	برش بر اساس استفاده از عرض مستطیل مادر و عرض سفارشات با ضایعات صفر با الگوهای ۱، ۵، ۱۳	۲۰۳
۵۹	۱۸، ۲۲	
۶۱	برش بر اساس استفاده از طول مستطیل مادر و طول سفارشات با ضایعات صفر	۳۰۳
۶۲	برش بر اساس استفاده از طول مستطیل مادر و طول سفارشات با ضایعات صفر با الگوهای ۱، ۲، ۷، ۹، ۱۰	۴۰۳
۶۵	برش بر اساس استفاده از طول مستطیل مادر و طول سفارشات با ضایعات صفر	۵۰۳
۶۶	برش بر اساس استفاده از طول مستطیل مادر و طول سفارشات با ضایعات صفر با الگوهای ۱، ۲، ۷، ۹، ۱۰	۶۰۳

## پیش گفتار

در مسأله برش موجودی‌ها یک رهیافت ریاضی-کاربردی نیاز داریم به طوریکه برش موجودی‌ها با کمترین ضایعات (یک بعدی، دو بعدی، سه بعدی) انجام شود. به عنوان مثال برش لوله‌ها و صفحات (ورق) فلزی را در نظر بگیرید. باید برش‌ها طوری انجام شود که کمترین ضایعات را داشته باشیم. این مسأله معروف به مسأله برشی موجودی است. در این راستا کارهای پژوهشی فراوانی انجام شده است ولی هنوز این مسأله یک مسأله باز (open problem) به حساب می‌آید، چون هر محققى توانسته تا اندازه‌ای به مسأله بهینه نزدیک شود. ما در این پروژه سعی می‌کنیم که مسأله را از نظر ریاضی به شکل بهینه بیان کرده و جواب‌های بهینه و یا تقریباً بهینه دریافت کنیم. همچنین برای بررسی دقیق‌تر الگوریتم‌هایی نیز معرفی می‌کنیم. از دیگر موارد استفاده این مسأله می‌توان به کاربردهای آن در صنعت خودروسازی، در صنعت شیشه، در صنعت جرم مصنوعی و طبیعی و به طور عمده در صنعت پوشاک برای چیدن الگوها به منظور کاهش ضایعات اشاره کرد.

مسأله عمده اندازه‌گیری و مسأله برش سهام قدمتی چند ده ساله دارد. پیشرفت‌های زیادی در رابطه با فرمولاسیون‌ها و روش‌های حل این دو مسأله صورت گرفته است. اکثر تحقیقات بر روی حل این مسائل به طور جداگانه انجام شده است. با این حال، با پیشرفت سریع در نظریه بهینه‌سازی، نرم‌افزار، سخت‌افزار و... درک بهتری از این مسائل و همچنین وابستگی بین آنها به ما داده است. در سال‌های اخیر و در موارد عملی، به ادغام این دو مسأله توجه بیشتری شده است. این ادغام یعنی مسأله اندازه‌گیری یکپارچه و مسأله برش موجودی، موضوع اصلی در این پایان‌نامه می‌باشد. این مسأله اغلب از کاربرد عملی در صنایع مختلف حاصل می‌شود. به عنوان مثال، در صنعت کاغذ، کویل‌های بزرگ تولید می‌شوند و سپس به کویل‌های کوچکتر متصل می‌شوند که به درخواست‌های مشتری مربوط می‌شود. در صنعت مبلمان، صفحات چوبی به چند بخش چوبی متصل می‌شوند تا به محصولات نهایی متصل شوند. در صنعت آلومینیوم، پروفیل‌های آلومینیومی برای ساخت چند نوع پنجره برش داده شده‌اند.

مسئله اندازه‌گیری (LSP)، تجارت بین هزینه‌های نگهداری و نگهداری موجودی را برای تعیین حداقل هزینه یک طرح، برای یک (یا چندین) ماشین (ها) برای پاسخگویی به تقاضا مورد بررسی قرار می‌دهد. همچنین این مسأله را می‌توان با توجه به ویژگی‌های مختلف طبقه‌بندی کرد، مانند تعداد سطوح ساختار تولید (تک یا چند سطح)، تقاضا (دائمی یا پویا)، افق زمانی (محدود یا بی‌نهایت) و توجه به محدودیت‌های ظرفیت و زمان راه‌اندازی. مقالات بسیاری در مورد مسئله lot-zing در محیط‌های مختلف، ارائه شده است. از جمله آنها می‌توان به مقالات Karimi و همکاران، (۲۰۰۳)، Brahimi و همکاران، (۲۰۰۶)،

---

Buschkühl و همکاران (۲۰۰۸)، جانس و دگرای (۲۰۰۸) و رابینسون و همکاران (۲۰۰۹)، گروه کار یورو در اندازه‌گیری لات (EWGLOT) (<https://www.euroonline.org/web/ewg/37/ewgon-lot-sizing-ewg-lot>) اشاره کرد. در کتاب پچت و ولزی (۲۰۰۶) بحث کاملی درباره مشکلات اندازه‌گیری بزرگ ارائه شده است. همچنین بررسی روش‌های حل را نیز در کتاب Jans و Degraeve (۲۰۰۷) می‌توان یافت.

# فصل ۱

## مساله برش موجودی<sup>۱</sup>

### ۱.۱ مقدمه

در فرایند تولید بسیاری از صنایع نیاز است تا قطعات کوچکتري با برش اجسام بزرگتر حاصل گردند و یا به طور معادل قطعه هاي کوچکتري در يك جسم بزرگتر جاي داده شوند. در این عمل معمولاً بخش هایی از جسم بزرگتر به قطعاتي تبدیل مي شوند که قابل استفاده در هیچ يك از محصولات توليدي نبوده و به عنوان ضایعات و دور ریز محسوب مي شوند. کاهش چنین ضایعاتي نقش مهمي در کاهش هزینه ها داشته و به عنوان يکي از موضوعات علم تحقيق در عمليات و تحت عنوان مسئله برش توجه بسیاری از محققان را در نیم قرن گذشته به خود جلب کرده است. در صنایع بسیاری مانند صنایع تولید کننده بدنه اتومبیل، لوازم خانگي، سازه هاي ساختماني، کشتي و هواپیما سازي، کاغذ، پوشاک، چرم، سنگ بري ویا در فعاليتهايي مانند حمل و نقل، انبارداري، بسته بندي، چاپ مي توان مسئله برش و یا مسائل نزدیک به آن را مشاهده نمود. از طرف دیگر، چنانچه فرآیند برش بدون استفاده از روش هاي علمي صورت گیرد، به خصوص در هنگامی که تعداد و انواع قطعات مورد نیاز زیاد و متغیر باشد معمولاً مقادیر زیادی ضایعات ایجاد خواهد شد. زیرا تعداد الگوهايي که مي توان صفحات یا میله هاي بزرگ را به تکه

---

<sup>۱</sup>Cutting stock problem

های کوچکتر مورد نیاز تقسیم کرد بسیار زیاد بوده و تعداد کمی از این الگوها، دارای ضایعات کم هستند. طبیعی است که فقط با اتکا به ادراک شهودی و تجربه یک فرد احتمال انتخاب سبک های برش بهینه از بین تعداد بسیار زیاد آنها، بسیار کم خواهد بود. بنابراین لازم است تا الگوریتمی ارائه گردد که برای هر ترکیبی از قطعات بتواند به نحو موثر و کارا روشی را ارائه نماید تا با برش طبق آن، ضمن تامین قطعات مورد نیاز، حتی الامکان به حداقل درصد ضایعات دست یافت.

پیشرفت های زیادی در رابطه با فرمولاسیون ها و روش های حل این دو مساله صورت گرفته است. اکثر تحقیقات بر روی حل این مسائل به طور جداگانه انجام شده است. با این حال، با پیشرفت سریع در نظریه بهینه سازی، نرم افزار، سخت افزار و... درک بهتری از این مسائل و همچنین وابستگی بین آنها به ما داده است. در سال های اخیر و در موارد عملی، به ادغام این دو مساله توجه بیشتری شده است. این ادغام یعنی مساله اندازه گیری یکپارچه و مساله برش موجودی، موضوع اصلی در این پایان نامه می باشد.

مسئله اندازه گیری (LSP)، تجارت بین هزینه های نگهداری و نگهداری موجودی را برای تعیین حداقل هزینه یک طرح، برای یک (یا چندین) ماشین (ها) برای پاسخگویی به تقاضا مورد بررسی قرار می دهد. همچنین این مساله را می توان با توجه به ویژگی های مختلف طبقه بندی کرد، مانند تعداد سطوح ساختار تولید (تک یا چند سطح)، تقاضا (دائمی یا پویا)، افق زمانی (محدود یا بی نهایت) و توجه به محدودیت های ظرفیت و زمان راه اندازی. مقالات بسیاری در مورد مسئله lot-zing در محیط های مختلف، ارائه شده است. مقالات بسیاری در مورد مساله lot-zing شده اند که از جمله آنها می توان به مقالات [۲۱]، [۲]، [۲۲]، [۵]، [۱] اشاره کرد. همچنین در کتاب [۲۳] و [۴] بحث کاملی درباره مشکلات اندازه گیری بزرگ و روش های حل آن ارائه شده است.

در مساله برش موجودی (CSP) قطعات کوچکتر به عنوان لیست سفارشات و قطعات بزرگ تر به عنوان مواد خام شناخته می شوند. هدف اصلی، کمینه کردن ضایعات حاصل از برش به منظور تامین کامل لیست سفارشات از مواد خام است. به همین دلیل این مسئله را مسئله کاهش ضایعات نیز می نامند. اهمیت اقتصادی و عملیاتی مساله برش و مشکلات حل آن، باعث پیدایش مقالاتی در این زمینه گشته است [۹؛ ۱۴؛ ۱۵؛ ۱۶؛ ۱۷؛ ۱۸؛ ۱۹؛ ۲۰]. مساله برش موجودی را بر اساس چهار ویژگی ابعاد (یعنی تعداد ابعاد مربوطه در فرآیند برش)، نوع تخصیص (یعنی انتخاب اشیاء و قطعات)، دسته بندی اشیاء بزرگ (یعنی انواع اشیاء) و مجموعه ای از قطعات کوچک (یعنی انواع قطعات) تقسیم بندی می کنیم. پس از آن [۴] تغییرات در نوع

شناسی، جنبه‌های پالایش از مشکلات مورد تجزیه و تحلیل قرار داده است.

این ادبیات به طور جداگانه از طریق مدل‌هایی که فقط در تجارت اصلی در هر مشکلی دخالت می‌کند، با مشکل بزرگ اندازه‌گیری و برداشتن مشکل سهام کنار می‌رود. با این حال، برخی از بررسی مقالات [۱۳؛ ۱۴؛ ۱۸] اشاره‌گر تمایل است که برخورد با مشکلات مختلف به صورت یکپارچه یک جنبه مهم از تحقیقات آینده است. در طول سال‌های اخیر، این گرایش در مورد مسائل مربوط به اندازه‌گیری و برش سهام، و تجزیه و تحلیل موارد عملی که با توجه به مشارکت نگرانی‌های صنعتی مربوطه، به یک انگیزه بیشتر منتهی شد، مشاهده شد. ایده اصلی یکپارچه‌سازی مقیاس بزرگ و برش مشکل سهام تصمیمات مربوط به هر دلیلی را به طور همزمان در نظر بگیرد تا بتواند وابستگی متقابل بین این تصمیم‌ها را برای دستیابی به یک راه حل بهتر جهانی به دست آورد. وقتی نویسندگان مختلف به یک مسأله اندازه‌گیری و برش یکپارچه اشاره می‌کنند، اغلب فرض‌های مختلفی را نسبت به سطح یکپارچگی در نظر می‌گیرند و از این رو مدل‌های کاملاً متفاوت را در نظر می‌گیرند. ما یک فرمول عمومی برای این پیشنهاد ارائه می‌دهیم مشکل ترکیبی که دو جنبه اصلی ادغام را در نظر می‌گیرد،

الف. یکپارچگی در دوره‌های زمانی

ب. یکپارچگی بین سطوح تولید.

این مدل فراهم می‌کند یک ابزار است که به ما اجازه می‌دهد تا به روشنی مدل‌های مختلف ارائه شده در ادبیات را طبقه‌بندی کنیم. طبقه‌بندی با اولین ارائه یک فرمول عمومی انجام می‌شود. یک مدل یکپارچه شامل سه سطح تولید و چندین دوره زمانی، با هدف رسیدن به بالاترین میزان ادغام بین اندازه و اندازه مشکل برش سهام است. مدل‌های ادبیات براساس ویژگی‌های آنها با توجه به افق زمانی و سطح تولید طبقه‌بندی می‌شوند.

مسائل مهم دیگر، مربوط به اشیاء، قطعات و محصولات نهایی، همچنین توجه به محدودیت‌های ظرفیت و تنظیمات در سطوح مختلف نیز ارزیابی می‌شود. ارائه یک مدل کلی یکپارچه و طبقه‌بندی مدل‌های مختلف یکپارچه در ادبیات کنونی، نقش اصلی این مقاله است. به طور کامل از اطلاعات ما، هیچ بررسی عمومی و تجزیه و تحلیل از اندازه یکپارچه و برش مشکلات سهام وجود دارد تا کنون انجام شده است علاوه بر این، این تحلیل همچنین به ما اجازه می‌دهد که زمینه‌های جالب برای تحقیقات آینده را مشخص کنیم. دامنه مقاله محدود به جنبه‌های مدل‌سازی مربوط به مدل‌های یکپارچه است. بحث مفصلی از

رویکردهای راه حل از این قرار است. این مقاله به شرح زیر است: در بخش ۲.۱، مدل های مشکل اندازه گیری و برش سهمی که براساس این کار هستند، ارائه شده و مورد بحث قرار گرفته است. در این بخش، یکپارچگی اندازه گیری و برش مقدماتی در این مقاله ارائه شده است. بخش ۲.۲.۱ ملاک های طبقه بندی مورد استفاده و طبقه بندی و بحث در مورد مطالعات بر روی مشکلات یکپارچه را ارائه می دهد. در نهایت، بخش ۳.۲.۱ نتایج حاصل از مقاله و جهت تحقیقات آینده را ارائه می دهد.

## ۲.۱ مدل های ریاضی<sup>۱</sup>

در این بخش، مدل های اساسی برای مساله اندازه گیری بزرگ و همچنین مساله برش ارائه شده است. همچنین بحث مختصری راجع به تعمیم هر کدام از مسائل انجام خواهیم داد.

### ۱.۲.۱ بحث در مورد مساله اندازه گیری لات<sup>۲</sup>

مشکل عمده اندازه گیری برای اولین بار توسط [۲۴] برای یک آیتم و توسط [۱۷] برای چندین مورد با محدودیت های ظرفیت معرفی شد. در این بخش، ما یک مساله اندازه گیری ظرفیت با زمان راه اندازی (CL) که توسط [۲۰] ارائه شده است را در نظر می گیریم. مجموعه ها، پارامترها و متغیرهای تصمیم گیری زیر را در نظر بگیرید:

مجموعه

$T$  : مجموعه ای از دوره های زمانی (index t)

$I$  : مجموعه ای از آیتم ها (index i)

پارامترها

$sc_t^i$  : هزینه نصب آیتم  $i$  در دوره  $t$

$va_t^i$  : هزینه تولید واحد آیتم  $i$  در دوره  $t$

<sup>۱</sup>Mathematical Models

<sup>۲</sup>Discussion of the Lot-Sizing Problem

$hc_t^i$  : هزینه نگه داشتن واحد آئتم  $i$  در دوره  $t$

$st_t^i$  : زمان ساخت آئتم  $i$  در دوره  $t$

$vt_t^i$  : زمان تولید واحد مورد  $i$  در دوره  $t$

$d_t^i$  : تقاضای آئتم  $i$  در دوره  $t$

$sd_{tT}^i$  : مجموع تقاضای آئتم  $i$  از دوره  $t$  به دوره  $T$

$cap_t$  : ظرفیت (محدودیت زمانی) موجود برای تولید آئتم در دوره  $t$

### متغیرهای تصمیم‌گیری

$X_t^i$  : مقدار تولید آئتم  $i$  در دوره  $t$

$S_t^i$  : موجودی برای آئتم  $i$  در پایان دوره  $t$

$Y_t^i$  : متغیر باینری نشان‌دهنده تولید شدن یا نشدن آئتم  $i$  در دوره  $t$  است.

$$\min \sum_{t \in T} \sum_{i \in I} (sc_t^i Y_t^i + vc_t^i X_t^i + hc_t^i S_t^i) \quad (1.1)$$

$$sd_{tT}^i + X_t^i = d_t^i + S_t^i \quad \forall i, \forall t \quad (2.1)$$

$$X_t^i \leq sd_{Tt}^i Y_t^i \quad \forall i, \forall t \quad (3.1)$$

$$\sum_{i \in T} (ct_t^i Y_t^i + vt_t^i X_t^i) \leq cap_t \quad \forall t \quad (4.1)$$

$$Y_t^i \in \{0, 1\} \quad \forall i, \forall t \quad (5.1)$$

$$X_t^i, S_t^i \in \mathbb{R}^+ \quad (6.1)$$

تابع هدف (۱.۱) کل هزینه راه اندازی، هزینه تولید و نگهداری موجودی را به حداقل می‌رساند. محدودیت‌های (۲.۱) محدودیت‌های تنظیم کننده تقاضا هستند: که از موجودی دوره قبلی و تولید دوره جاری به منظور برآورده کردن تقاضای فعلی استفاده می‌کند. محدودیت‌های (۳.۱) متغیر تنظیم را به یکی تحمیل می‌کنند اگر هر تولیدی در دوره رخ دهد. محدودیت‌های بعدی (۴.۱) باعث می‌شود که کل تولید و زمان راه اندازی بیش از ظرفیت موجود در هر دوره نباشد. در نهایت، محدودیت‌ها (۵.۱) و (۶.۱) محدودیت‌های یکپارچگی و نامنفی بودن می‌باشند. مدل CL یک سیستم سطح تکمیلی را نشان می‌دهد که مربوط به یک مسأله است که محصول نهایی به طور مستقیم پس از پردازش در یک عملیات به دست می‌آید. تقاضای مربوطه برای محصولات نهایی به عنوان تقاضای مستقل شناخته می‌شود. از سوی دیگر، در سیستم چند سطحی، در میان مواردی که در لایحه ماده وجود دارد، ارتباط وجود دارد. تولید محصولات نهایی، تقاضا برای اجزای تشکیل دهنده را نشان می‌دهد که تقاضای وابسته را نشان می‌دهد. در مدل چند سطحی، محدودیت تقاضا (۲.۱) تغییر می‌یابد تا بین تقاضای وابسته و مستقل تفاوت کند. برای فرمول بندی یک مسأله چند سطحی، داده‌های زیر را در نظر می‌گیریم:

$S(i)$ : مجموعه‌ای از جانشینان مستقیم آیم  $i$ ; (index I)

$r_L^i$ : تعداد اقلام مورد استفاده  $i$  در یک واحد از آیم  $l$ .

$i$  می‌تواند تقاضای مستقل خود و همچنین تقاضای وابسته خود را که توسط تولید جانشینان مستقیم آن ایجاد شده است، داشته باشد. محدودیت تنظیم کننده تقاضای جدید به صورت زیر نوشته می‌شود:

$$s_{t-1}^i + X_t^i = d_t^i + \sum_{I \in S(i)} r_L^i X_t^L \quad \forall i, \forall t \quad (7.1)$$

در میان فرمت‌های متنوع مسأله اندازه‌گیری بزرگ، ما استفاده از چند دستگاه برای تولید موارد و همچنین امکان انبار کردن بخشی از تقاضا را مورد بررسی قرار می‌دهیم. [۲؛ ۵؛ ۲۰؛ ۲۵؛ ۲۶] ساختار راه اندازی در محدودیت ظرفیت، یکی دیگر از مواردی است که پیچیدگی Ishgi را مورد بررسی قرار می‌دهد [۱۵]. راه اندازی یک محصول می‌تواند وابسته یا مستقل از محصول قبلی در دنباله تولید باشد [۲۵]، یا راه اندازی نهایی در یک دوره می‌تواند به دوره بعدی منتقل شود [۱۷؛ ۱۵]. فرمول‌های جایگزین برای مسأله اندازه‌گیری بزرگ در ادبیات ارائه شده است. ما اشاره به اصلاح ساختار شبکه ارائه شده توسط [۱۶] که مشکل بزرگ‌سازی را به عنوان یک مشکل کوتاه‌ترین مسیر و اصلاح فرم محل کارخانه ساده [۱۲] را اصلاح می‌کند.

این اصلاحیه‌ها فرمول‌های قوی هستند، زیرا در مقایسه با فرمول‌های اصلی، مرزهای پایین‌تر را فراهم می‌کنند. گسترش این اصلاحات در الگوریتم‌های تجزیه به طور موفقیت‌آمیز برای به دست آوردن مرزهای پایین‌تر بهبود یافته است [۵؛ ۱۸؛ ۱۹؛ ۲۱].

### ۲.۲.۱ بخشی پیرامون مسأله برش

برای مدل‌سازی CSP و عناصر اصلی آن، دو فرمول‌بندی در پژوهش‌ها در نظر گرفته شده است. اولی مورد یک فرمول جمع و جور برای مورد یک بعدی است و توسط [۱۵] پیشنهاد شده است. این فرمول‌بندی که به KT معروف است، همچنین به عنوان مدل انتساب عمومی برای CSP شناخته می‌شود [۱۰]. مجموعه  $P$ ، پارامترها و متغیرهای تصمیم‌گیری برای مدل KT را به صورت زیر در نظر می‌گیریم:

مجموعه

$P$  : مجموعه‌ای از قطعات (index p)

پارامترها

$O$  : حداقل تعداد اشیاء مورد نیاز

$L$  : طول جسم

$l_p$  : طول قطعه  $p$

$d^p$  : تقاضا از قطعه  $p$

متغیرهای تصمیم‌گیری

$y_o$  : متغیر باینری که نشان می‌دهد که آیا شی مورد استفاده قرار می‌گیرد یا خیر.

$h_o^p$  : تعداد واحدهای قطعه  $p$  برش از شی  $o$

مدل  $KT$ 

$$\min \sum_{o=1}^O y_o \quad (8.1)$$

subject to :

$$\sum_{o=1}^O h_o^p \leq d^p \quad \forall p \quad (9.1)$$

$$\sum_{p=1}^P L_p h_o^p \leq L y_o \quad \forall o \quad (10.1)$$

$$y_o \in \{0, 1\} \quad \forall o \quad (11.1)$$

$$h_o^p \in \mathbb{Z}^+ \quad \forall o, \forall p \quad (12.1)$$

تابع هدف (۸.۱) تعداد اشیاء برش را به حداقل می‌رساند. محدودیت (۹.۱) تضمین می‌کند که تقاضا برای هر بخش تأمین می‌شود. محدودیت (۱۰.۱) محدودیت دکمه‌ای است و تضمین می‌کنند که اگر شیء  $o$  بریده شود، ترکیب قطعه‌هایی که جدا شده اند نمی‌تواند از اندازه آن فراتر رود. در نهایت، مجموعه محدودیت‌های (۱۱.۱) و (۱۲.۱) شرایط یکپارچگی و غیرمنفی بودن را اعمال می‌کند. در ادامه مدل CSP را معرفی می‌کنیم که بهترین مدل شناخته شده برای مساله برش است. این مدل توسط [۱۵] پیشنهاد شده است و به اختصار آن را GG می‌نامیم. این فرمولاسیون در مقایسه با مدل KT انعطاف‌پذیرتر است. به این معنا که می‌توان آن را به راحتی به مسائل چند بعدی و سایر توسیع‌های مساله CSP تبدیل کرد. فرمول GG از ایده برش الگوها با محدودیت بر روی اشیا استفاده می‌کند. پارامترها و متغیرهای تصمیم‌گیری برای مدل GG را به صورت زیر در نظر بگیرید:

مجموعه

 $J$  : مجموعه‌ای از الگوهای برش (index j)

پارامترها

 $a_j^p$  : تعداد دفعاتی که قطعه  $p$  در الگوی  $j$  برش گنجانده شده است.

## متغیرهای تصمیم‌گیری

$Z_j$ : تعداد اشیایی که با توجه به الگوی برش  $Z_j$  برش داده می‌شوند.

مدل GG

$$\min \sum_{j=1}^J Z_j \quad (13.1)$$

subject to

$$\sum_{j=1}^J a_j^p \geq d^p \quad \forall p \quad (14.1)$$

$$Z_j \in \mathbb{Z}^+ \quad \forall Z \quad (15.1)$$

تابع هدف (۱۳.۱) تعداد اشیاء برش را به حداقل می‌رساند. محدودیت‌ها (۱۴.۱) اطمینان حاصل می‌کنند که تقاضا برای هر قطعه از طریق برش اشیاء موجود در انبار و با استفاده از الگوهای برش مختلف برآورده می‌شود. محدودیت‌ها (۱۵.۱) محدودیت‌های یکپارچگی هستند. فرمول GG را می‌توان با استفاده از اصل تجزیه دانتزیک و ولف به فرمول KT تبدیل کرد [۱۷؛ ۲۱]. اما با توجه به تعداد زیاد متغیرهای تصمیم‌گیری، حل این مسأله سخت به نظر می‌آید. به همین دلیل [۲۳] ابتدا مسأله برنامه‌نویسی خطی را با استفاده از روش تولید ستون حل کردند. ستون‌های  $Z_j$  و پارامترهای مرتبط با آن (۱۴.۱) به وسیله حل یک زیر مسأله تولید می‌شوند و ستون‌ها به منظور بهبود راه حل فعلی به مسأله اصلی اضافه می‌شوند. برای مسأله برش، زیر مسأله به مسأله کوله پشتی تبدیل می‌شود [۴؛ ۵]. زیرمجموعه‌ها، روش‌های دیگر راه حل نیز در پژوهش‌ها ارائه شده است [۲؛ ۸؛ ۹]. به طور معمول، حل مسأله آرامش‌بخش است و یک راه حل صحیح می‌تواند با استفاده از اکتشافی بر اساس روش تقریبی کسر و روش‌های گرد کردن [۹؛ ۱۰؛ ۱۴] و یا توسط یک فرآیند شاخه‌ای و قیمت است که فرآیند تولید ستون را در یک رویکرد شاخه‌ای و وابسته تعبیه می‌کند [۵؛ ۶؛ ۷؛ ۸]. فرمولاسیون‌های جایگزین برای مسأله سهام برش پیشنهاد شده است، مانند مدل یکپارچه [۱۴]. CSP در فرم استاندارد خود، تعیین می‌کند که چگونه اجسام بزرگ را می‌توان به قطعات کوچکتر تقسیم کرد به طوری که تقاضا برای قطعات برآورده شود. در طول سال‌ها، مدل استاندارد گسترش یافته است و جنبه‌های مختلفی که در واقعیت یافت می‌شود را مورد بررسی قرار داده است. بعضی از مواردی که برای مدل عمومی یکپارچه مورد توجه

هستند، در زیر شرح داده شده است. استفاده از انواع مختلف اشیاء (به عنوان مثال با طول های مختلف، وزن یا ضخامت) یکی از ویژگی های مهم در برخی از صنایع می باشد و می تواند منجر به استفاده بهتر از مواد کلی شود. به طور کلی، اضافه کردن هزینه های مرتبط با اهداف مختلف ضروری است. [۵]. با اضافه کردن متفاوت اشیاء، ایجاد یک راه حل بهینه برای این مشکل دشوارتر می شود. اشیاء ممکن است در مقدار نامحدود در دسترس باشند [۳؛ ۵]، یا ممکن است در معرض سطح بالایی قرار گیرد [۲۰؛ ۲۱]. به طور کلی، پس از اینکه اشیاء از طریق فرآیند برش عبور می کنند، از دست دادن فرآیند اجتناب ناپذیر تولید می شود که در نهایت می تواند به یک زیاله قابل توجه مواد خام تبدیل شود. با این حال، در بعضی موارد، از دست دادن تر و تمیز از یک الگوی برش، لزوماً به عنوان مواد زائد تبدیل نمی شود. اگر اندازه آن به اندازه کافی بلند باشد، مواد خام را می توان در انبار ذخیره کرد تا بعداً به عنوان ورودی در روند برش برای تولید قطعات استفاده شود [۵؛ ۷]. در فرمت های مورد بحث تاکنون، هزینه مواد خام تاثیر زیادی در مشکل برداشت سهام دارد. با این حال، در بعضی از کاربردهای صنعتی مانند صنایع کاغذ، مواد خام دارای ارزش کم در واحد هستند، در حالی که چند عملیات پردازش پیچیده لازم است. محصولات نهایی را به دست آمده در چنین مواردی معمولاً نامناسب بودن تعریف معیار تصمیم برای به حداقل رساندن هزینه های ترخیص یا هزینه های اجناس است و یک معیار واقعی تر، به حداقل رساندن سایر هزینه های کنترل است ([۴]). یک مورد مهم این است که ترکیب هزینه های مربوط به استفاده از یک الگوی برش جدید  $d$  متفاوت از قبلی، از آنجا که یک راه اندازی ضروری است هر زمان که یک الگوی جدید برش آغاز می شود و تجهیزات برش برای این الگوی برش جدید آماده می شود. راه اندازی این نوع شامل کاهش ظرفیت تولید، هزینه های اضافی و مصرف منابع است. در چنین مواردی، به حداقل رساندن هزینه های نصب به حداقل رساندن هزینه ها و هزینه های زیاله ([۱]) اضافه می شود. برای مدل سازی یک محدودیت راه اندازی در فرمول GG، ابتدا  $W_j$  را به عنوان یک متغیر باینری تعریف می کنیم که نشان می دهد اگر الگوی برش  $j$  استفاده می شود یا نه و  $M$  به عنوان یک عدد بزرگ است. محدودیت زیر به مدل GG اضافه شده است ([۲؛ ۱۳]):

$$Z_j \leq M W_j \quad \forall j \quad (16.1)$$

محدودیت (۱۶.۱) تضمین می کند که تنظیم الگوی برش هر بار که یک الگوی برش حداقل یکبار استفاده می شود انجام شود. در برخی موارد، تعدادی از الگوهای برش به حداقل می رسد ([۷]) در موارد دیگر محدودیتی برای تعدادی از تنظیمات الگوی برش

اعمال می‌شود، در حالی که بهینه‌سازی برخی از اهداف دیگر مانند انحراف از تقاضا ([۵]) یا به حداقل رساندن تعداد اشیاء مورد استفاده ([۱۴]). روش‌های دیگری ابتدا یک هدف منظم را بهینه‌سازی می‌کنند، از جمله به حداقل رساندن تعداد اشیاء مورد استفاده یا زیاله‌ها، و بعد راه حلی پیدا می‌کند که تعداد طرح‌های برش مورد استفاده را به حداقل برساند ([۹؛ ۱۱؛ ۱۲]). برخی از مقالات نیز یک مشکل چند هدفه را در نظر می‌گیرند ([۱۳؛ ۱۵]). یک بررسی اخیر در مورد برش با تنظیمات در ([۶]) یافت می‌شود.

### ۳.۲.۱ مدل کانتورویچ<sup>۱</sup>

مدل زیر در [Kan60] و در نظرسنجی [dC02] شرح داده شده است. این فرمول انتصاب در [Pee02] نامیده می‌شود. اجازه دهیم  $N$  برابر حد مجاز تعداد طول سهام مورد نیاز در یک راه حل بهینه باشد و  $x_{ij}$  ( $i = 1, \dots, m; j = 1, \dots, N$ ) تعداد آیت‌های نوع  $i$  در  $j$ امین طول سهام قرار دهید  $y_j = 1$  اگر طول سهام  $j^*$  در راه حل استفاده شود، در غیر این صورت  $y_j = 0$ .

$$Z_{kant} = \min \sum_{j=1}^N y_j \quad (17.1)$$

s.t

$$\sum_{i=1}^m l_i x_{ij} \leq L y_j \quad ; \quad j = 1, \dots, N \quad (18.1)$$

$$\sum_{j=1}^N x_{ij} \geq b_i \quad ; \quad i = 1, \dots, m \quad (19.1)$$

$$x_{ij} \in \mathbb{Z}^+ \quad , \quad y_j \in B \quad \forall i, j \quad (20.1)$$

آرامش مداوم این مدل (زمانی که همه متغیرها مجاز به گرفتن ارزش واقعی) بسیار ضعیف است. مثال زیر با ضایعات بزرگ را در نظر بگیرید

$$\varepsilon \rightarrow +0 \quad ; \quad L_1 = \frac{L}{\varepsilon} + \varepsilon \quad : \quad m = 1$$

<sup>1</sup>The Model of Kantorovich

ارزش عاملی آرامش  $(\frac{1}{\nu} + \frac{\varepsilon}{L})$  است.  $Z_{kant} = Z_{kant}$  است.

در واقع برابر با ماده  $\frac{\sum l_I b_i}{L}$  است. همانطور که آرامش قوی تر وجود دارد، استفاده از این مدل به عنوان یک چارچوب در یک چارچوب شمارنده مفید نیست. علاوه بر این، مدل تقارن زیادی دارد: با مبادله مقادیر مربوط به طول سهام مختلف، راه حل معادل آن به دست می آید که به طور کلی منجر به افزایش تلاش در رویکرد شمارشی می شود.

#### ۴.۲.۱ مدل تولید ستون گیلمور و کوموری<sup>۱</sup>

دلیل ضعف آرام سازی مدل (۱۷.۱) - (۲۰.۱) این است که تعداد اقلام در طول سهام و فرکانس الگوی  $y_i$  می تواند غیر عدد صحیح باشد. تجزیه دنتزیک و ولف بر روی محدودیت کوله پشتی (۱۸.۱) اعمال می شود، هر بردار  $(X_{1j}, \dots, X_{mj})$  را محدود می کند در داخل کوله پشتی کلاه گیس، که مجموعه ای از ترکیب خطی از تمام الگوهای برش قابل اجرا است. یک الگوی برش توضیح می دهد که تعداد موارد هر کدام از یک طول سهام کاهش می یابد. بردارهای ستونی

$$a^j = (a_{1j}, \dots, a_{mj}) \in \mathbb{Z}^m \quad ; \quad j = 1, \dots, N$$

قرار دهید، که نشان دهنده تمام الگوهای برش ممکن است. برای اینکه یک الگوی برش معتبر باشد، باید  $a^j$  باشد، یک جی باید برآورده شود

$$\sum_{i=1}^m l_i a_{ij} \leq L \quad (21.1)$$

(وضعیت کوله پشتی). علاوه بر این، ما فقط الگوهای مناسب را در نظر می گیریم:

$$a_{ij} \leq b_i \quad ; \quad i = 1, \dots, m \quad ; \quad j = 1, \dots, n \quad (22.1)$$

به این دلیل که فضای جستجو از آرامش مستمر در مواردی که تقاضاها کمی کوچک است، کاهش می یابد.

$$Z_{G\&G}^{D-csp} = \min \sum_{j=1}^n a_{ij} x_j \quad (23.1)$$

<sup>۱</sup>Column Gilmore and Gomory

s.t

$$\sum_{j=1}^n a_{ij}x_j \geq b_i \quad i = 1, \dots, m \quad (24.1)$$

$$x_j \in \mathbb{Z}^+ \quad j = 1, \dots, m \quad (25.1)$$

تعداد زیادی از متغیرها/ستون‌ها به صراحت برای مسائل عملی قابل دسترسی نیستند. معمولاً، الگوهای ضروری در طول یک فرآیند راه حل تولید می‌شوند، از این رو تولید ستون term است. با این حال، تعداد الگوهای مختلف در یک راه حل نمیتواند بیشتر از تعداد طول سهام باشد و معمولاً با تعداد قطعات قطعه قابل مقایسه است. مدل آرامش بسیار قوی دارد. حدس و گنجانده شده است MIRUP [ST95b]، فاصله بین مقادیر بهینه  $Z_{G\&G}^{1D-csp}$  و مقدار آرام‌سازی بهینه  $Z_{G\&G}^{1D-csp}$  که با اجازه دادن به متغیرهای متغیر غیرقطعی به دست می‌آید همیشه کمتر از ۲ است. در واقع، هیچ نمونه‌ای با فاصله بیش از ۷/۶ [RS02] شناخته نشده است. علاوه بر این، نمونه‌هایی با شکاف کوچکتر از ۱ اکثریت قریب به اتفاق را تشکیل می‌دهند. این‌ها نمونه‌هایی از Integer Round-Up Property (IRUP) نامیده می‌شوند. نمونه‌هایی با شکاف بزرگتر یا برابر با ۱ نمونه غیر IRUP نامیده می‌شوند. در مدل تجزیه شده تعداد زیادی از متغیرها وجود دارد. اما بدون تغییر مقدار متغیر می‌توان بدون تغییر راه حل مبادله کرد، یعنی مدل تقارن ندارد. این و استحکام آرامش برای یک رویکرد شمارنده مفید است.

## ۵.۲.۱ مدل‌های دیگر از پژوهش‌ها<sup>۱</sup>

در نظرسنجی [dC02] مدل‌های زیر شرح داده می‌شود:

۱. فرمولاسیون نمایه با موقعیت<sup>۲</sup> متغیرهایی که با اقلام یک نوع مشخص مطابقت دارند، با موقعیت فیزیکی آن‌ها در داخل اشیای بزرگ اشغال می‌شوند. فرمولاسیون این نوع در برش دو و سه بعدی غیرگیوتین و در برنامه ریزی ("فرمولاسیون زمان بندی شده") استفاده شده است.

الف. مدل جریان قوس [dC98] پراکنندگی موقعیت‌های احتمالی یک شروع و پایان یک مورد را به یک الگوی نشان می‌دهد. قوس‌های جلو نشان‌دهنده آیت‌ها یا زباله‌ها و قوس‌های عقب نشان‌دهنده طول سهام هستند.

<sup>۱</sup>Other Models from the Literature

<sup>۲</sup>Position-indexed formulations

بنابراین، متغیر  $\{L_1, \dots, L_m\}$  برای  $p_2 - p_1$  نشان می‌دهد که چند قطعه طول  $p_2 - p_1$  در تمام الگوهای راه حل قرار دارد. تحت حفاظت جریان محدودیت‌ها، وزن جریان باید به حداقل برسد. نویسنده سه معیار را برای کاهش فضای جستجو و تقارن پیشنهاد کرد. این مدل معادل فرمول Gilmore-Gomory است: راه‌حل‌ها می‌توانند به راحتی تبدیل شوند، به عنوان مثال، جریان را می‌توان به مسیری که الگوها را نشان می‌دهند، تجزیه می‌کنند. این مدل در [dC98] به عنوان مورد استفاده قرار گرفت. تعداد متغیرها شبه چند جمله‌ای است اما اکثر آن‌ها لازم نیست و نویسنده نسخه‌ی ستون را اعمال می‌کند. علاوه بر این، برای هر موقعیت درگیر، محدودیت‌های حفاظت جریان ضروری هستند به عنوان مثال، محدودیت‌ها نیز تولید شده و مدل در دو رشد کرد جهت‌ها در [AdC03]، مدل Gilmore-Gomory مورد استفاده قرار گرفت (و به اصطلاح cycleflow نامیده می‌شود) اما در واقع شاخه‌ای بر روی متغیرهای فرمول جریان قوس انجام شد، زیرا ممکن است الگوهایی را که به یک  $x_{p_1}$  خاصی،  $p_2$  متغیر.

ب. یک مدل با آنالیزهای متوالی با یک تغییر غیرمجاز از مدل جریان قوس بدست می‌آید که هر محدودیت حفاظت جریان را با یک پیش فرض به ارمغان می‌آورد.

۲. مدل‌های برش<sup>۱</sup> هر متغیر تصمیم مربوط به یک عملیات برش بر روی یک قطعه از مواد است. با توجه به قطعه‌های از اندازه، آن را به قطعات کوچکتر تقسیم می‌کنیم، به عنوان بخش اول و بخش دوم از یک برش مشخص شده است. هر یک برش باید حداقل یک قطعه از اندازه دستور داده شود. عملیات برش را می‌توان بر روی قطعات سهام یا قطعات میانی انجام داد که از عملیات برش قبلی انجام می‌شود. مدل [Dyc81] Dyckhoff معرفی شده است، مدل‌ها دارای تعداد زیادی از متغیرها است اما تقارن زیادی در فضای راه حل دارند. به عقیده ما، راه حل عدد صحیح محاکمه نشده است. تنوع این مدل توسط [Sta88] Stadler دارای یک ساختار جالب است: مجموعه‌ای از محدودیت‌ها را می‌توان به دو زیر مجموعه تقسیم کرد، اولین ساختار شبکه خالص و دوم از محدودیت‌های عمومی تعریف شده (GUB) تشکیل شده است. Stadler مدل Gilmore-Gomory را یک مدل کامل برش می‌نامد.

---

<sup>۱</sup>One-cut models

## فصل ۲

# مسأله برش موجودی یک بعدی<sup>۱</sup>

### ۱.۲ مقدمه

مسئله حداقل کردن ضایعات برش در بسیاری از صنایع همچون صنایع فولاد و کاغذ کاربرد دارد و امروزه تحقیقات گسترده ای بر روی آن در حال انجام است. با توجه به ابعاد وسیع این مسئله ضایعات تولیدی در این صنایع بسیار قابل توجه می باشد بطوریکه گاه تغییر کوچکی در الگوی برش می تواند تاثیر بسزایی در فاکتورهای تاثیر گذار تولیدی همچون قیمت تمام شده محصول و میزان مواد اولیه داشته باشد. از طرفی اخیرا در رویکرد نوینی به موضوع کاهش ضایعات برش در قالب روش های حل مختلف تمرکز ویژه ای صورت گرفته است. در این فصل قصد داریم به بررسی یکی از صورت های این مسأله یعنی برش یک بعدی با تقاضا بپردازیم. فرض ما در این مسأله این است که یک میله به طول  $L$  متر داریم و می خواهیم آن را به قطعات کوچکتر با طول های  $n_1, \dots, n_k$  تقسیم کنیم به طوریکه تمام قطعات را داشته باشیم. سپس مسأله را به حالتی تعمیم می دهیم که تعداد دلخواهی مفتول به طول  $L$  متر داریم و می خواهیم قطعاتی به طول  $n_1, \dots, n_p$  با تقاضای  $b_1, \dots, b_p$  تولید کنیم. هدف نوشتن یک مدل ریاضی است به طوریکه تا حد امکان ضایعات به حداقل برسد.

---

<sup>۱</sup>One-Dimensional Cutting Stock

## ۲.۲ تعریف مسأله

مسأله را به صورت زیر تعریف می‌کنیم:

مدل را طوری طراحی کنید که مفتول  $L$  متری (که قطعه مادر نامیده می‌شود) را به قطعاتی به طول  $l_1, \dots, l_p$  با تقاضای  $n_1, \dots, n_p$  تقسیم کند به طوری که ضایعات به حداقل برسد:

$n_1$  : تعداد قطعه‌های با طول  $l_1$ ,

$n_2$  : تعداد قطعه‌های با طول  $l_2$ ,

$n_3$  : تعداد قطعه‌های با طول  $l_3$ ,

:

$n_k$  : تعداد قطعه‌های با طول  $l_k$ .

معادله مورد نظر به صورت زیر می‌باشد:

$$l_1 n_1 + l_2 n_2 + \dots + l_k n_k = L \quad l_p \in \mathbb{N} \cup \{0\} \quad p = 1, 2, \dots, k. \quad (1.2)$$

این معادله را معادله سیاله<sup>۱</sup> می‌نامیم. در ادامه سعی می‌کنیم که تمام جواب‌ها معادله (۱.۲) را پیدا کنیم اما چون جواب‌های کلی این معادله زیاد است بنابراین برای به دست آوردن آنها یک راه حل پیشنهاد می‌کنیم. روش را با ذکر یک مثال توضیح می‌دهیم:

مثال ۱.۲.۲. فرض کنید  $L = ۱۲$  و چهار قطعه ۳ متری، ۴ متری، ۵ متری و ۷ متری داریم:

$$3n_1 + 4n_2 + 5n_3 + 7n_4 = 12 \quad n_1, n_2, n_3, n_4 \in \mathbb{N} \cup \{0\}$$

که در آن

---

<sup>۱</sup>diophantine

$n_1$ : تعداد قطعه‌های ۳ متری،

$n_2$ : تعداد قطعه‌های ۴ متری،

$n_3$ : تعداد قطعه‌های ۵ متری،

$n_4$ : تعداد قطعه‌های ۷ متری.

مسأله ۱: معادله سیاله زیر را داریم:

$$3n_1 + 4n_2 + 5n_3 + 7n_4 = 12 \quad n_1, n_2, n_3, n_4 \in \mathbb{N} \cup \{0\}$$

$$7n_4 \leq 3n_1 + 4n_2 + 5n_3 + 7n_4 = 12 \implies n_4 \leq \frac{12}{7}$$

چون  $n_4$  عدد صحیح است پس

$$n_4 = \left[ \frac{12}{7} \right] = 1.$$

بنابراین  $n_4 \in \{0, 1\}$ .

گام ۱: فرض می‌کنیم  $n_4 = 0$ :

$$3n_1 + 4n_2 + 5n_3 = 12$$

$$5n_3 \leq 3n_1 + 4n_2 + 5n_3 = 12$$

$$5n_3 \leq 12$$

$$n_3 = \left[ \frac{12}{5} \right] \quad (\text{چون } n_3 \text{ عدد صحیح است})$$

$$n_3 = 2$$

پس  $n_3 \in \{0, 1, 2\}$ .

گام ۲: فرض می‌کنیم  $n_4 = 1$ :

$$3n_1 + 4n_2 + 5n_3 + 7 = 12$$

$$3n_1 + 4n_2 + 5n_3 = 5$$

$$5n_3 \leq 3n_1 + 4n_2 + 5n_3$$

$$5n_3 \leq 5$$

$$n_3 = 1$$

گام ۳: فرض می‌کنیم  $n_3 = 0$ :

$$3n_1 + 4n_2 = 12$$

$$4n_2 \leq 3n_1 + 4n_2 = 12$$

$$4n_2 \leq 12$$

چون  $n_2$  عدد صحیح است:

$$n_2 \leq \left\lfloor \frac{12}{4} \right\rfloor = 3$$

پس  $n_2 \in \{0, 1, 2, 3\}$ .

گام ۴: فرض می‌کنیم  $n_3 = 1$ :

$$3n_1 + 4n_2 + 5 = 12$$

$$4n_2 \leq 3n_1 + 4n_2 = 7$$

$$4n_2 \leq 7$$

چون  $n_2$  عدد صحیح است:

$$n_2 \leq \left\lfloor \frac{7}{4} \right\rfloor = 1$$

گام ۵: فرض می‌کنیم  $n_3 = 2$ :

$$3n_1 + 4n_2 + 10 = 12$$

$$4n_2 \leq 3n_1 + 4n_2 = 2$$

$$4n_2 \leq 2$$

$$n_2 \leq \left\lfloor \frac{2}{4} \right\rfloor = 0$$

گام ۶: فرض می‌کنیم  $n_2 = 0$ :

$$3n_1 = 12 \implies n_1 = 4$$

پس  $n_1 \in \{0, 1, 2, 3, 4\}$ .

گام ۷: ابتدا  $n_4 = 0$  انتخاب می‌کنیم.

$$3n_1 + 4n_2 + 5n_3 = 12$$

و از گام ۱ نتیجه گرفتیم  $n_3 \in \{0, 1, 2\}$  ولی  $n_3 = 2$  قابل قبول نیست چون

$$3n_1 + 4n_2 + 10 = 12.$$

بنابراین

$$3n_1 + 4n_2 = 2 \quad (2.2)$$

و به وضوح معادله (۲.۲) جواب ندارد. پس  $n_3$  حداکثر می‌تواند  $\{0, 1\}$  باشد.

اکنون  $n_3 = 0$  را انتخاب می‌کنیم. بنابراین داریم

$$3n_1 + 4n_2 = 12.$$

با توجه به گام ۳ می‌دانیم که  $n_2$  حداکثر می‌تواند  $\{0, 1, 3\}$  باشد.

$n_2 = 3$  را انتخاب می‌کنیم.

$$3n_1 = 0$$

از گام ۶ نتیجه گرفتیم  $n_1 \in \{0, 1, 2, 3, 4\}$  ولی  $n_2 = 1, 2, 3, 4$  قابل قبول نیست پس  $n_1$  حداکثر می‌تواند صفر باشد.

$$n_1 = 0, \quad n_2 = 3, \quad n_3 = 0, \quad n_4 = 0$$

گام ۸: حال  $n_4 = 0$  را انتخاب می‌کنیم. پس

$$3n_1 + 4n_2 + 5n_3 = 12$$

و از گام ۱ نتیجه گرفتیم  $n_3 \in \{0, 1, 2\}$  ولی  $n_3 = 2$  قابل قبول نیست چون

$$3n_1 + 4n_2 + 10 = 12$$

داریم

$$3n_1 + 4n_2 = 2 \quad (3.2)$$

و معادله (۳.۲) جواب ندارد پس  $n_3$  حداکثر می‌تواند  $\{0, 1\}$  باشد.

$n_3 = 1$  را انتخاب می‌کنیم.

$$3n_1 + 4n_2 = 7$$

و از گام ۳ نتیجه گرفتیم  $n_2 \in \{0, 1, 2, 3\}$  ولی  $n_2 = 0, 2, 3$  قابل قبول نیست. پس  $n_2$  حداکثر می‌تواند ۱ باشد.

$$3n_1 = 3$$

از گام ۶ نتیجه گرفتیم  $n_1 \in \{0, 1, 2, 3, 4\}$  ولی  $n_1 = 0, 2, 3, 4$  قابل قبول نیست پس  $n_1$  حداکثر می‌تواند یک باشد.

$$n_1 = 1, \quad n_2 = 1, \quad n_3 = 1, \quad n_4 = 0$$

گام ۹: حال  $n_4 = 0$  را انتخاب می‌کنیم. پس

$$3n_1 + 4n_2 + 5n_3 = 12$$

و از گام ۱ نتیجه گرفتیم  $n_3 \in \{0, 1, 2\}$  ولی  $n_3 = 2$  قابل قبول نیست چون

$$3n_1 + 4n_2 + 10 = 12$$

داریم

$$3n_1 + 4n_2 = 2 \quad (4.2)$$

و معادله (۴.۲) جواب ندارد پس  $n_3$  حداکثر می‌تواند  $\{0, 1\}$  باشد.

$n_3 = 0$  را انتخاب می‌کنیم.

$$3n_1 + 4n_2 = 12$$

و از گام ۳ نتیجه گرفتیم  $n_2 \in \{0, 1, 2, 3\}$  ولی  $n_2 = 2$  قابل قبول نیست. پس  $n_2$  حداکثر می‌تواند

$\{0, 1, 3\}$  باشد.  $n_2 = 0$  انتخاب می‌کنیم.

$$3n_1 = 12$$

از گام ۶ نتیجه گرفتیم  $n_1 \in \{0, 1, 2, 3, 4\}$  ولی  $n_1 = 0, 1, 2, 3$  قابل قبول نیست پس  $n_1$  حداکثر

می‌تواند ۴ باشد.

$$n_1 = 4, \quad n_2 = 0, \quad n_3 = 0, \quad n_4 = 0$$

گام ۱۰: حال  $n_4 = 1$  را انتخاب می‌کنیم. پس

$$3n_1 + 4n_2 + 5n_3 = 5$$

و از گام ۱ نتیجه گرفتیم  $n_3 \in \{0, 1, 2\}$  ولی  $n_3 = 0, 2$  قابل قبول نیست چون

$$3n_1 + 4n_2 + 10 = 12$$

پس  $n_3$  حداکثر می‌تواند ۱ باشد.

$n_3 = 1$  انتخاب می‌کنیم.

$$3n_1 + 4n_2 = 0$$

و از گام ۳ و ۶ نتیجه گرفتیم  $n_1$  و  $n_2$  حداکثر می‌توانند صفر باشند.

$$n_1 = 0, \quad n_2 = 0, \quad n_3 = 1, \quad n_4 = 1$$

گام ۱۱: مسأله زیر را در نظر بگیرید:

$$\max \{3n_1 + 4n_2 + 5n_3 + 7n_4\}$$

s.t.

(۵.۲)

$$3n_1 + 4n_2 + 5n_3 + 7n_4 \leq 12$$

$$n_1, n_2, n_3, n_4 \in N \cup \{0\}$$

جواب‌های مسأله (۵.۲) جواب‌های مسأله بالا است ولی ممکن است معادله سیاله جواب نداشته باشد. به عنوان

مثال

$$3n_1 + 4n_2 = 2 \quad (۶.۲)$$

معادله (۶.۲) جواب ندارد. بنابراین برای این که مسأله برش جواب‌های تقریباً بهینه داشته باشد لزومی ندارد که

حتماً  $3n_1 + 4n_2 + 5n_3 + 7n_4 = 12$  بلکه کافی است  $3n_1 + 4n_2 + 5n_3 + 7n_4 \leq 12$  که آن را

معادله سیاله می‌نامیم. حال برای حل این مسأله تفاوت عدد سمت راست که ۱۲ است و عدد مقدار سمت چپ

$$12 - (3n_1 + 4n_2 + 5n_3 + 7n_4)$$

را خطا می‌نامیم.

مسأله ۲: حال چگونه از الگوها استفاد کنیم که ضایعات حداقل شود:

جدول ۱۰۲: برش مفتول ضایعات ۱۲ متری است

شماره الگوها	تعداد قطعات ۷متری	تعداد قطعات ۵متری	تعداد قطعات ۴متری	تعداد قطعات ۳متری	ضایعات
۱	۱	۱	۰	۰	۰
۲	۱	۰	۱	۰	۱
۳	۱	۰	۰	۱	۲
۴	۰	۲	۰	۰	۲
۵	۰	۱	۱	۱	۰
۶	۰	۰	۳	۰	۰
۷	۰	۰	۲	۱	۱
۸	۰	۰	۱	۲	۲
۹	۰	۰	۰	۴	۰

آ) الگوهای انتخاب می‌کنیم که بدون ضایعات باشد مثلا الگوها ۱، ۵ و ۶:

جدول ۲۰۲: برشی مفتول با الگوهای ۱، ۵ و ۶ که ضایعات صفر است

شماره الگو	تعداد قطعات ۷متری	تعداد قطعات ۵متری	تعداد قطعات ۴متری	تعداد قطعات ۳متری	ضایعات	تعداد دفعات
۱	۱	۱	۰	۰	۰	$x_1$
۲	۰	۱	۱	۱	۰	$x_2$
۳	۰	۰	۰	۴	۰	$x_3$

$x_1$ : تعداد دفعاتی که الگوی ۱ اجرا شده است.

$x_2$ : تعداد دفعاتی که الگوی ۲ اجرا شده است.

$x_3$ : تعداد دفعاتی که الگوی ۳ اجرا شده است.

## سفارشات

۱۰ قطعه ۷ متری، ۴ قطعه ۵ متری، ۷ قطعه ۴ متری، ۸ قطعه ۳ متری لازم داریم. تعداد هر کدام از قطعات ذکر شده را بیابید.

محدودیت‌ها<sup>۱</sup>

$$x_1 \geq 10 \text{ :تعداد قطعات ۷ متری}$$

$$x_1 + x_2 \geq 4 \text{ :تعداد قطعات ۵ متری}$$

$$x_2 \geq 7 \text{ :تعداد قطعات ۴ متری}$$

$$x_2 + 4x_3 \geq 8 \text{ :تعداد قطعات ۳ متری}$$

$$x_1, x_2, x_3 \in \mathbb{N} \cup \{0\}$$

$(x_1 - 10)$  تعداد قطعات ۷ متری اضافه تولید شده است. چون اندازه طول قطعه ۷ متر است پس کل

ضایعات ۷ متری اضافه شده:  $7(x_1 - 10)$  متری

$(x_1 + x_2 - 4)$  تعداد قطعات ۵ متری اضافه تولید شده است. چون اندازه طول قطعه ۵ متر است پس

کل ضایعات ۵ متری اضافه شده:  $5(x_1 + x_2 - 4)$  متری

$(x_2 - 7)$  تعداد قطعات ۴ متری اضافه تولید شده است. چون اندازه طول قطعه ۴ متر است پس کل

ضایعات ۴ متری اضافه شده:  $4(x_2 - 7)$  متری

$(x_2 + 4x_3 - 8)$  تعداد قطعات ۳ متری اضافه تولید شده است. چون اندازه طول قطعه ۳ متر است پس

کل ضایعات ۳ متری اضافه شده:  $3(x_2 + 4x_3 - 8)$  متری

کل ضایعات اضافه تولید شده برحسب متر به صورت زیر نوشته می‌شود:

$$T(x_1, x_2, x_3) = 7(x_1 - 10) + 5(x_1 + x_2 - 4) + 4(x_2 - 7) + 3(x_2 + 4x_3 - 8).$$

---

<sup>۱</sup>constraint

بنا براین مساله زیر را داریم:

$$\min T(x_1, x_2, x_3) = 12x_1 + 12x_2 + 12x_3 - 142$$

s.t

$$x_1 - 10 \geq 0$$

$$x_1 + x_2 - 4 \geq 0$$

$$x_2 - 7 \geq 0$$

$$x_2 + 4x_3 - 8 \geq 0$$

$$[x, fval] = \text{linprog}(f, A, b, [], [], lb)$$

sol :

$$f = [12 \quad 12 \quad 12]$$

$$A = \begin{bmatrix} -1 & 0 & 0 \\ -1 & -1 & -1 \\ 0 & -1 & 0 \\ 0 & -1 & -4 \end{bmatrix}, \quad b = [-10 \quad -4 \quad -7 \quad -8], \quad lb = [0 \quad 0 \quad 0]^T$$

optimization terminated

$$x_1 = 10.0000$$

$$x_2 = 7.0000$$

$$x_3 = 0.2500$$

$$f_{val} =$$

$$207/0000$$

بنابراین مقدار بهینه مسأله  $142 - 207 = 59$  می‌باشد.

ب) برای برش مفتول ۱۲ متری، الگوهایی را انتخاب می‌کنیم که بدون ضایعات باشد. مثلا الگوهای ۵، ۱، ۹، ۶.

جدول ۳.۲: برشی مفتول با الگوهای ۵، ۱، ۹، ۶ که ضایعات صفر است

شماره الگو	تعداد قطعات ۷ متری	تعداد قطعات ۵ متری	تعداد قطعات ۴ متری	تعداد قطعات ۳ متری	ضایعات	تعداد دفعات
۱	۱	۱	۰	۰	۰	$x_1$
۲	۰	۱	۱	۱	۰	$x_2$
۳	۰	۰	۰	۴	۰	$x_3$
۴	۰	۰	۳	۰	۰	$x_4$

$x_1$ : تعداد دفعاتی که الگوی ۱ اجرا شده است.

$x_2$ : تعداد دفعاتی که الگوی ۲ اجرا شده است.

$x_3$ : تعداد دفعاتی که الگوی ۳ اجرا شده است.

$x_4$ : تعداد دفعاتی که الگوی ۴ اجرا شده است.

### سفارشات

۱۰ عدد ۷ متری، ۴ عدد ۵ متری، ۷ عدد ۴ متری و ۸ عدد ۳ متری لازم داریم. تعداد مناسب هر کدام از قطعات

ذکر شده را بیابید.

محدودیت‌ها<sup>۱</sup>

<sup>۱</sup>constraint

تعداد قطعات ۷ متری:  $x_1 \geq 10$

تعداد قطعات ۵ متری:  $x_1 + x_2 \geq 4$

تعداد قطعات ۴ متری:  $x_2 + 3x_4 \geq 7$

تعداد قطعات ۳ متری:  $x_2 + 4x_3 \geq 8$

$$x_1, x_2, x_3, x_4 \in \mathbb{N} \cup \{0\}$$

$(x_1 - 10)$  تعداد قطعات ۷ متری اضافه تولید شده است. چون اندازه طول قطعه ۷ متر است پس

کل ضایعات ۷ متری اضافه شده:  $7(x_1 - 10)$  متری

$(x_1 + x_2 - 4)$  تعداد قطعات ۵ متری اضافه تولید شده است. چون اندازه طول قطعه ۵ متر است

پس کل ضایعات ۵ متری اضافه شده:  $5(x_1 + x_2 - 4)$  متری

$(x_2 + 3x_4 - 7)$  تعداد قطعات ۴ متری اضافه تولید شده است. چون اندازه طول قطعه ۴ متر است

پس کل ضایعات ۴ متری اضافه شده:  $4(x_2 + 3x_4 - 7)$  متری

$(x_2 + 4x_3 - 8)$  تعداد قطعات ۳ متری اضافه تولید شده است. چون اندازه طول قطعه ۳ متر است

پس کل ضایعات ۳ متری اضافه شده:  $3(x_2 + 4x_3 - 8)$  متری

کل ضایعات اضافه شده برحسب متر به صورت زیر می‌باشد:

$$T(x_1, x_2, x_3, x_4) = 7(x_1 - 10) + 5(x_1 + x_2 - 4) + 4(x_2 + 3x_4 - 7) + 3(x_2 + 4x_3 - 8).$$

بنابراین مسأله برنامه ریزی زیر را داریم:

$$\min T(x_1, x_2, x_3, x_4) = 12x_1 + 12x_2 + 12x_3 + 12x_4 - 142$$

s.t

$$x_1 - 10 \geq 0$$

$$x_1 + x_2 - 4 \geq 0$$

$$x_2 + 3x_4 - 7 \geq 0$$

$$x_2 + 4x_3 - 8 \geq 0$$

$$[x, fval] = \text{linprog}(f, A, b, [], [], lb)$$

sol :

$$f = [12 \quad 12 \quad 12 \quad 12]$$

$$A = \begin{bmatrix} -1 & 0 & 0 & 0 \\ -1 & -1 & -1 & 0 \\ 0 & -1 & 0 & -3 \\ 0 & -1 & -4 & 0 \end{bmatrix}, \quad b = \begin{bmatrix} -10 & -4 & -7 & -8 \end{bmatrix}, \quad lb = \begin{bmatrix} 0 & 0 & 0 & 0 \end{bmatrix}^T$$

optimization terminated

$$x_1 = 10/0000$$

$$x_2 = 0/0000$$

$$x_3 = 2/0000$$

$$x_4 = 2/3333$$

$$fval =$$

$$172/0000$$

بنابراین مقدار بهینه برابر است با  $142 - 172 = 30$ .

(ج) برای برش مفتول ۱۲ متری، الگوهایی را انتخاب می‌کنیم که ضایعات حداکثر ۱ باشد. مانند الگوهای

$$. 9, 7, 6, 5, 2, 1$$

$x_1$ : تعداد دفعاتی که الگوی ۱ اجرا شده است.

جدول ۴۰۲: برشی مفتول با الگوهای ۱، ۲، ۵، ۶، ۷، ۹ که به ضایعات حد اکثر ۱ باشد

شماره الگو	تعداد قطعات ۷ متری	تعداد قطعات ۵ متری	تعداد قطعات ۴ متری	تعداد قطعات ۳ متری	ضایعات	تعداد دفعات
۱	۱	۱	۰	۰	۰	$x_1$
۲	۱	۰	۱	۰	۱	$x_2$
۳	۰	۱	۱	۱	۰	$x_3$
۴	۰	۰	۳	۰	۰	$x_4$
۵	۰	۰	۲	۱	۱	$x_5$
۶	۰	۰	۰	۴	۰	$x_6$

$x_2$ : تعداد دفعاتی که الگوی ۲ اجرا شده است.

$x_3$ : تعداد دفعاتی که الگوی ۳ اجرا شده است.

$x_4$ : تعداد دفعاتی که الگوی ۴ اجرا شده است.

$x_5$ : تعداد دفعاتی که الگوی ۵ اجرا شده است.

$x_6$ : تعداد دفعاتی که الگوی ۶ اجرا شده است.

#### سفارشات

۱۰ قطعه ۷ متری، ۴ قطعه ۵ متری، ۷ قطعه ۴ متری و ۸ قطعه ۳ متری لازم داریم. تعداد هرکدام از

قطعات ذکر شده را بیابید.

#### محدودیت‌ها

$$x_1 + x_2 \geq 10 \text{ :تعداد قطعات ۷ متری}$$

$$x_1 + x_2 \geq 4 \text{ :تعداد قطعات ۵ متری}$$

$$x_2 + x_3 + 3x_4 + 2x_5 \geq 7 \text{ :تعداد قطعات ۴ متری}$$

تعداد قطعات ۳ متری:  $x_3 + x_5 + 4x_6 \geq 8$

$$x_1, x_2, x_3, x_4, x_5, x_6 \in \mathbb{N} \cup \{0\}$$

$(x_1 + x_2 - 10)$  تعداد قطعات ۷ متری اضافه تولید شده است. چون اندازه طول قطعه ۷ متر است

پس کل ضایعات ۷ متری اضافه شده:  $7(x_1 + x_2 - 10)$  متری

$(x_1 + x_3 - 4)$  تعداد قطعات ۵ متری اضافه تولید شده است. چون اندازه طول قطعه ۵ متر است

پس کل ضایعات ۵ متری اضافه شده:  $5(x_1 + x_3 - 4)$  متری

$(x_2 + x_3 + 3x_4 + 2x_5 - 7)$  تعداد قطعات ۴ متری اضافه تولید شده است. چون اندازه طول

قطعه ۴ متر است پس کل ضایعات ۴ متری اضافه شده:  $4(x_2 + x_3 + 3x_4 + 2x_5 - 7)$  متری

$(x_3 + x_5 + 4x_6 - 8)$  تعداد قطعات ۳ متری اضافه تولید شده است. چون اندازه طول قطعه ۳

متر است پس کل ضایعات ۳ متری اضافه شده:  $3(x_3 + x_5 + 4x_6 - 8)$  متری

کل ضایعات اضافه شده برحسب متر به صورت زیر نوشته می‌شود:

$$T(x_1, x_2, x_3, x_4, x_5, x_6) = 7(x_1 + x_2 - 10) + x_2 + 5(x_1 + x_3 - 4) \\ + 4(x_2 + x_3 + 3x_4 + 2x_5 - 7) + 3(x_3 + x_5 + 4x_6 - 8) + x_5$$

$$\min T(x_1, x_2, x_3, x_4, x_5, x_6) = 12x_1 + 12x_2 + 12x_3 + 12x_4 + 12x_5 + 12x_6 - 142$$

s.t

$$x_1 + x_2 - 10 \geq 0$$

$$x_1 + x_3 - 4 \geq 0$$

$$x_2 + x_3 + 3x_4 + 2x_5 - 7 \geq 0$$

$$x_3 + x_5 + 4x_6 - 8 \geq 0$$

*sol :*

$$f = [12 \quad 12 \quad 12 \quad 12 \quad 12 \quad 12]$$

$$A = \begin{bmatrix} -1 & -1 & 0 & 0 & 0 & 0 \\ -1 & 0 & -1 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & -1 & -1 & -3 & -2 & 0 \\ 0 & 0 & -1 & 0 & -1 & -4 \end{bmatrix}, \quad b = \begin{bmatrix} -10 & -4 & -7 & -8 \end{bmatrix},$$

$$lb = \begin{bmatrix} 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 \end{bmatrix}^T$$

optimization terminated

$$x_1 = 4/0000$$

$$x_2 = 6/0000$$

$$x_3 = 0/0000$$

$$x_4 = 0/3333$$

$$x_5 = 0/0000$$

$$x_6 = 2/0000$$

$$fval = 148/0000$$

بنابر این مقدار بهینه برابر است با  $142 - 148 = 6$ .

### ۳.۲ تعمیم مسأله قبل به دو قطعه

در این مسأله علاوه بر مفتول ۱۲ متری، یک مفتول به طول ۱۵ متر نیز به این مسأله اضافه شده است. نشان می‌دهیم با دو مفتول مادر با طول متفاوت جواب‌های بهتری نسبت به یک مفتول ۱۲ متری بدست می‌آوریم.

مسأله ۱: به همان روش مسأله ۱ برای مفتول ۱۲ متری جواب‌های (۷.۲) را بدست می‌آوریم. پس

$$3n_1 + 4n_2 + 5n_3 + 7n_4 = 15 \quad n_1, n_2, n_3, n_4 \in \mathbb{N} \cup \{0\} \quad (7.2)$$

$$7n_4 \leq 3n_1 + 4n_2 + 5n_3 + 7n_4 = 15$$

$$n_4 = \left[ \frac{15}{7} \right]$$

چون  $n_4$  عدد صحیح است.

$$n_4 = \left[ \frac{15}{7} \right] = 2$$

پس  $n_4 \in \{0, 1, 2\}$ .

گام ۱ فرض می‌کنیم  $n_4 = 0$

$$3n_1 + 4n_2 + 5n_3 = 15$$

$$5n_3 \leq 3n_1 + 4n_2 + 5n_3 = 15$$

$$5n_3 \leq 15$$

$$n_3 = \left[ \frac{15}{5} \right]$$

حداکثر  $n_3$  عبارت است از  $\left[ \frac{15}{5} \right]$  لذا

$$n_3 = 3$$

پس  $n_3 \in \{0, 1, 2, 3\}$

گام ۲ فرض می‌کنیم  $n_4 = 1$

$$3n_1 + 4n_2 + 5n_3 + 7 = 15$$

$$3n_1 + 4n_2 + 5n_3 = 8$$

$$5n_3 \leq 3n_1 + 4n_2 + 5n_3$$

$$5n_3 \leq 8$$

$$n_3 \leq \left[ \frac{8}{5} \right]$$

حداکثر  $n_3$  عبارت است از  $\left[ \frac{8}{5} \right]$  لذا

$$n_3 = 1$$

گام ۳ فرض می‌کنیم  $n_4 = 2$

$$3n_1 + 4n_2 + 5n_3 + 14 = 15$$

$$3n_1 + 4n_2 + 5n_3 = 1$$

$$5n_3 \leq 3n_1 + 4n_2 + 5n_3$$

$$5n_3 \leq 1$$

$$n_3 \leq \left[ \frac{1}{5} \right]$$

$$n_3 = 0$$

گام ۴ فرض می‌کنیم  $n_3 = 0$

$$3n_1 + 4n_2 = 15$$

$$4n_2 \leq 3n_1 + 4n_2 = 15$$

$$4n_2 \leq 15$$

$$n_2 \leq \left[ \frac{15}{4} \right] = 3$$

پس  $n_2 \in \{0, 1, 2, 3\}$

گام ۵ فرض می‌کنیم  $n_3 = 1$

$$3n_1 + 4n_2 + 5 = 15$$

$$4n_2 \leq 3n_1 + 4n_2 = 10$$

$$4n_2 \leq 10$$

$$n_2 \leq \left[ \frac{10}{4} \right] = 2$$

گام ۶ فرض می‌کنیم  $n_3 = 2$

$$3n_1 + 4n_2 + 10 = 15$$

$$4n_2 \leq 3n_1 + 4n_2 = 5$$

$$4n_2 \leq 5$$

$$n_2 \leq \left[ \frac{5}{4} \right] = 1$$

گام ۷ فرض می‌کنیم  $n_3 = 3$

$$3n_1 + 4n_2 + 15 = 15$$

$$4n_2 \leq 3n_1 + 4n_2 = 0$$

$$4n_2 \leq 0$$

$$n_2 \leq \left[ \frac{0}{4} \right] = 0$$

گام ۸ فرض می‌کنیم  $n_2 = 0$

$$3n_1 = 15$$

$$3n_1 = 15$$

$$n_1 = [5]$$

پس  $n_1 = \{0, 1, 2, 3, 4, 5\}$

گام ۹ ابتدا  $n_4 = 0$  انتخاب می‌کنیم.

$$3n_1 + 4n_2 + 5n_3 = 15$$

و از گام ۱ نتیجه گرفتیم  $n_3 \in \{0, 1, 2, 3\}$  ولی  $n_3 = 2$  قابل قبول نیست چون

$$3n_1 + 4n_2 + 10 = 15$$

داریم

$$3n_1 + 4n_2 = 5 \quad (۸.۲)$$

و معادله (۸.۲) جواب ندارد پس  $n_3$  حداکثر می‌تواند  $\{0, 1, 3\}$  باشد.

$n_3 = 0$  انتخاب می‌کنیم.

$$3n_1 + 4n_2 = 15$$

و از گام ۴ نتیجه گرفتیم  $n_2 \in \{0, 1, 2, 3\}$  ولی  $n_2 = \{1, 2\}$  قابل قبول نیست. پس  $n_2$

حداکثر می‌تواند  $\{0, 3\}$  باشد.

$n_2 = 0$  انتخاب می‌کنیم.

$$3n_1 = 15$$

از گام ۸ نتیجه گرفتیم  $n_1 = \{0, 1, 2, 3, 4, 5\}$  ولی  $n_1 = 0, 1, 2, 3, 4$  قابل قبول نیست پس

$n_2$  حداکثر می‌تواند ۵ باشد.

$$n_1 = 5, \quad n_2 = 0, \quad n_3 = 0, \quad n_4 = 0$$

گام ۱۰ حال  $n_4 = 0$  انتخاب می‌کنیم.

$$3n_1 + 4n_2 + 5n_3 = 15$$

و از گام ۱ نتیجه گرفتیم  $n_3 \in \{0, 1, 2, 3\}$  ولی  $n_3 = 2$  قابل قبول نیست چون

$$3n_1 + 4n_2 + 10 = 15$$

داریم

$$3n_1 + 4n_2 = 5 \quad (9.2)$$

و معادله (۹.۲) جواب ندارد پس  $n_3$  حداکثر می‌تواند  $\{0, 1, 3\}$  باشد.

$n_3 = 0$  انتخاب می‌کنیم.

$$3n_1 + 4n_2 = 15$$

و از گام ۴ نتیجه گرفتیم  $n_2 \in \{0, 1, 2, 3\}$  ولی  $n_2 = \{1, 2\}$  قابل قبول نیست. پس  $n_2$

حداکثر می‌تواند  $\{0, 3\}$  باشد.

$n_2 = 3$  انتخاب می‌کنیم.

$$3n_1 = 3$$

از گام ۸ نتیجه گرفتیم  $n_1 \in \{0, 1, 2, 3, 4, 5\}$  ولی  $n_1 = 0, 2, 3, 4, 5$  قابل قبول نیست پس

$n_2$  حداکثر می‌تواند ۱ باشد.

$$n_1 = 1, \quad n_2 = 3, \quad n_3 = 0, \quad n_4 = 0$$

گام ۱۱ حال  $n_4 = 0$  انتخاب می‌کنیم.

$$3n_1 + 4n_2 + 5n_3 = 15$$

و از گام ۱ نتیجه گرفتیم  $\{0, 1, 2, 3\}$  و لی  $n_3 = 2$  قابل قبول نیست چون

$$3n_1 + 4n_2 + 10 = 15$$

داریم

$$3n_1 + 4n_2 = 5 \quad (10.2)$$

و معادله (۱۰.۲) جواب ندارد پس  $n_3$  حداکثر می‌تواند  $\{0, 1, 3\}$  باشد.

$n_3 = 1$  انتخاب می‌کنیم.

$$3n_1 + 4n_2 = 10$$

و از گام ۴ نتیجه گرفتیم  $\{0, 1, 2, 3\}$  و لی  $n_2 \in \{0, 1, 2, 3\}$  قابل قبول نیست. پس  $n_2$

حداکثر می‌تواند ۱ باشد.

$n_2 = 1$  انتخاب می‌کنیم.

$$3n_1 = 6$$

از گام ۸ نتیجه گرفتیم  $\{0, 1, 2, 3, 4, 5\}$  و لی  $n_1 \in \{0, 1, 3, 4, 5\}$  قابل قبول نیست پس

$n_1$  حداکثر می‌تواند ۲ باشد.

$$n_1 = 2, \quad n_2 = 1, \quad n_3 = 1, \quad n_4 = 0$$

گام ۱۲ حال  $n_4 = 0$  انتخاب می‌کنیم.

$$3n_1 + 4n_2 + 5n_3 = 15$$

و از گام ۱ نتیجه گرفتیم  $n_3 \in \{0, 1, 2, 3\}$  ولی  $n_3 = 2$  قابل قبول نیست چون

$$3n_1 + 4n_2 + 10 = 15$$

داریم

$$3n_1 + 4n_2 = 5 \quad (11.2)$$

و معادله (۱۱.۲) جواب ندارد پس  $n_3$  حداکثر می‌تواند  $\{0, 1, 3\}$  باشد.

$n_3 = 3$  انتخاب می‌کنیم.

$$3n_1 + 4n_2 = 0$$

و از گام ۴ نتیجه گرفتیم  $n_2 \in \{0, 1, 2, 3\}$  ولی  $n_2 = \{1, 2, 3\}$  قابل قبول نیست. پس  $n_2$

حداکثر می‌تواند ۰ باشد.

$n_2 = 0$  انتخاب می‌کنیم.

$$3n_1 = 0$$

از گام ۸ نتیجه گرفتیم  $n_1 \in \{0, 1, 2, 3, 4, 5\}$  ولی  $n_1 = 1, 2, 3, 4, 5$  قابل قبول نیست پس

$n_1$  حداکثر می‌تواند ۰ باشد.

$$n_1 = 0, \quad n_2 = 0, \quad n_3 = 3, \quad n_4 = 0$$

گام ۱۳ حال  $n_4 = 1$  انتخاب می‌کنیم.

$$3n_1 + 4n_2 + 5n_3 = 8$$

و از گام ۱ نتیجه گرفتیم  $n_3 \in \{0, 1, 2, 3\}$  ولی  $n_3 = 2, 3$  قابل قبول نیست پس  $n_3$  حداکثر

می‌تواند  $\{0, 1\}$  باشد.

$n_3 = 0$  انتخاب می‌کنیم.

$$3n_1 + 4n_2 = 8$$

و از گام ۴ نتیجه گرفتیم  $n_2 \in \{0, 1, 2, 3\}$  ولی  $n_2 = \{0, 1, 3, 4\}$  قابل قبول نیست. پس  $n_2$  حداکثر می‌تواند ۲ باشد.

$$3n_1 = 0$$

از گام ۸ نتیجه گرفتیم  $n_1 \in \{0, 1, 2, 3, 4, 5\}$  ولی  $n_1 = 1, 2, 3, 4, 5$  قابل قبول نیست پس  $n_1$  حداکثر می‌تواند ۰ باشد.

$$n_1 = 0, \quad n_2 = 2, \quad n_3 = 0, \quad n_4 = 1$$

گام ۱۴ حال  $n_4 = 1$  انتخاب می‌کنیم.

$$3n_1 + 4n_2 + 5n_3 = 8$$

و از گام ۱ نتیجه گرفتیم  $n_3 \in \{0, 1, 2, 3\}$  ولی  $n_3 = 2, 3$  قابل قبول نیست پس  $n_3$  حداکثر می‌تواند  $\{0, 1\}$  باشد.

$n_3 = 1$  انتخاب می‌کنیم.

$$3n_1 + 4n_2 = 3$$

و از گام ۴ نتیجه گرفتیم  $n_2 \in \{0, 1, 2, 3\}$  ولی  $n_2 = \{1, 2, 3, 4\}$  قابل قبول نیست. پس  $n_2$  حداکثر می‌تواند ۰ باشد.

$$3n_1 = 3$$

از گام ۸ نتیجه گرفتیم  $n_1 \in \{0, 1, 2, 3, 4, 5\}$  ولی  $n_1 = 0, 2, 3, 4, 5$  قابل قبول نیست پس  $n_1$  حداکثر می‌تواند ۱ باشد.

$$n_1 = 1, \quad n_2 = 0, \quad n_3 = 1, \quad n_4 = 1$$

مسأله ۲: حال چگونه از الگوها استفاده کنیم که ضایعات حداقل می‌شود. الگوهای به طول ۱۵ متری انتخاب می‌کنیم

که بدون ضایعات باشد مثلاً ۶، ۳، ۲، ۱۰، ۱۲، ۱۴، برشی مفتول‌ها به طول ۱۲ متری و ۱۵ متری الگوهای

جدول ۵-۲: برشی مفتول ۱۵ متری تمام جواب‌های با ضایعات حداکثر ۲ است

شماره الگو	تعداد قطعات ۷ متری	تعداد قطعات ۵ متری	تعداد قطعات ۴ متری	تعداد قطعات ۳ متری	ضایعات
۱	۲	۰	۰	۰	۱
۲	۱	۱	۰	۱	۰
۳	۱	۰	۲	۰	۰
۴	۱	۰	۱	۱	۱
۵	۱	۰	۰	۲	۲
۶	۰	۳	۰	۰	۰
۷	۰	۲	۲	۰	۱
۸	۰	۲	۰	۱	۲
۹	۰	۱	۲	۰	۲
۱۰	۰	۱	۱	۲	۰
۱۱	۰	۱	۰	۳	۱
۱۲	۰	۰	۳	۱	۰
۱۳	۰	۰	۲	۲	۲
۱۴	۰	۰	۰	۵	۰

انتخاب می‌کنیم که ضایعات صفر است:

$x_1$ : چند بار الگو ۱ اجرا شده است.

$x_2$ : چند بار الگو ۲ اجرا شده است.

$x_3$ : چند بار الگو ۳ اجرا شده است.

$x_4$ : چند بار الگو ۴ اجرا شده است.

جدول ۶.۲: برشی مفتول با الگوهای (۲، ۳، ۶، ۱۰، ۱۲، ۱۴) که ضایعات صفر است

شماره الگو	تعداد قطعات ۷متری	تعداد قطعات ۵متری	تعداد قطعات ۴متری	تعداد قطعات ۳متری	ضایعات	تعداد دفعات
۱	۱	۱	۰	۱	۰	$y_1$
۲	۱	۰	۲	۰	۰	$y_2$
۳	۰	۳	۰	۰	۰	$y_3$
۴	۰	۱	۱	۲	۰	$y_4$
۵	۰	۰	۳	۱	۰	$y_5$
۶	۰	۰	۰	۵	۰	$y_6$

جدول ۷.۲: مفتول‌ها به طول ۱۲ متری و ۱۵ متری با الگوهای که ضایعات صفر است

شماره الگو	تعداد قطعات ۷متری	تعداد قطعات ۵متری	تعداد قطعات ۴متری	تعداد قطعات ۳متری	ضایعات	تعداد دفعات
۱	۱	۱	۰	۰	۰	$x_1$
۲	۰	۱	۱	۱	۰	$x_2$
۳	۰	۰	۰	۴	۰	$x_3$
۴	۰	۰	۳	۰	۰	$x_4$
۵	۱	۱	۰	۱	۰	$y_1$
۶	۱	۰	۲	۰	۰	$y_2$
۷	۰	۳	۰	۰	۰	$y_3$
۸	۰	۱	۱	۲	۰	$y_4$
۹	۰	۰	۳	۱	۰	$y_5$
۱۰	۰	۰	۰	۵	۰	$y_6$

- $y_1$  : چند بار الگو ۵ اجرا شده است.  
 $y_2$  : چند بار الگو ۶ اجرا شده است.  
 $y_3$  : چند بار الگو ۷ اجرا شده است.  
 $y_4$  : چند بار الگو ۸ اجرا شده است.  
 $y_5$  : چند بار الگو ۹ اجرا شده است.  
 $y_6$  : چند بار الگو ۱۰ اجرا شده است.

## سفرشات

۱۰ عدد ۷ متری لازم داریم، ۴ عدد ۵ متری لازم داریم، ۷ عدد ۴ متری لازم داریم، ۸ عدد ۳ متری لازم داریم.  
 چند عدد ۷ متری می‌شود، چند عدد ۵ متری می‌شود، چند عدد ۴ متری می‌شود و چند عدد ۳ متری می‌شود.

محدودیت‌ها<sup>۱</sup>

$$\text{تعداد قطعات ۷ متری: } x_1 + y_1 + y_2 \geq 10$$

$$\text{تعداد قطعات ۵ متری: } x_1 + x_2 + y_1 + 3y_3 + y_4 \geq 4$$

$$\text{تعداد قطعات ۴ متری: } x_2 + 3x_4 + 2y_2 + y_4 + 3y_5 \geq 7$$

$$\text{تعداد قطعات ۳ متری: } x_2 + 4x_3 + y_1 + 2y_4 + y_5 + 5y_6 \geq 8$$

$$x_1, x_2, x_3, x_4, y_1, y_2, y_3, y_4, y_5, y_6 \in \mathbb{N} \cup \{0\}$$

$(x_1 + y_1 + y_2 - 10)$  تعداد قطعات ۷ متری اضافه تولید شده چون اندازه طول قطعه ۷ متر است پس

کل ضایعات ۷ متری اضافه شده:  $7(x_1 + y_1 + y_2 - 10)$  متری

$(x_1 + x_2 + y_1 + 3y_3 + y_4 - 4)$  تعداد قطعات ۵ متری اضافه تولید شده چون اندازه طول قطعه ۵

متر است پس کل ضایعات ۵ متری اضافه شده:  $5(x_1 + x_2 + y_1 + 3y_3 + y_4 - 4)$  متری

$(x_2 + 3x_4 + 2y_2 + y_4 + 3y_5 - 7)$  تعداد قطعات ۴ متری اضافه تولید شده چون اندازه طول قطعه

---

<sup>۱</sup>constraint

۴ متر است پس کل ضایعات ۴ متری اضافه شده:  $(x_2 + 3x_4 + 2y_2 + y_4 + 3y_5 - 7)$  متری

قطعه ۲ متر است پس کل ضایعات ۳ متری اضافه شده:  $(x_2 + 4x_3 + y_1 + 2y_4 + y_5 + 5y_6 - 8)$  متری

قطعه ۳ متر است پس کل ضایعات ۳ متری اضافه شده:  $(x_2 + 4x_3 + y_1 + 2y_4 + y_5 + 5y_6 - 8)$  متری

متری

کل ضایعات اضافه شده برحسب متر به صورت زیر محاسبه می‌شود:

$$T(x_1, x_2, x_3, x_4, y_1, y_2, y_3, y_4, y_5, y_6) = 7(x_1 + y_1 + y_2 - 10) + 5(x_1 + x_2 + y_1 + 3y_3 + y_4 - 4)$$

$$+ 4(x_2 + 3x_4 + 2y_2 + y_4 + 3y_5 - 7) + 3(x_2 + 4x_3 + y_1 + 2y_4 + y_5 + 5y_6 - 8)$$

بنابراین مسأله زیر را داریم:

$$\min T(x_1, x_2, x_3, x_4, y_1, y_2, y_3, y_4, y_5, y_6) = 12x_1 + 12x_2 + 12x_3 + 12x_4$$

$$+ 15y_1 + 15y_2 + 15y_3 + 15y_4 + 15y_5 + 15y_6 - 142$$

$$x_1 + y_1 + y_2 - 10 \geq 0$$

$$x_1 + x_2 + y_1 + 3y_3 + y_4 - 4 \geq 0$$

$$x_2 + 3x_4 + 2y_2 + y_4 + 3y_5 - 7 \geq 0$$

$$x_2 + 4x_3 + y_1 + 2y_4 + y_5 + 5y_6 - 8 \geq 0$$

$$[x, fval] = \text{linprog}(f, A, b, [], [], lb)$$

sol :

$$f = [12 \quad 12 \quad 12 \quad 12 \quad 15 \quad 15 \quad 15 \quad 15 \quad 15 \quad 15]$$

$$A = \begin{bmatrix} -1 & 0 & 0 & 0 & -1 & -1 & 0 & 0 & 0 & 0 \\ -1 & -1 & 0 & 0 & -1 & 0 & -3 & -1 & 0 & 0 \\ 0 & -1 & 0 & -3 & 0 & -2 & 0 & -1 & -3 & 0 \\ 0 & -1 & -4 & 0 & -1 & 0 & 0 & -2 & -1 & -5 \end{bmatrix},$$

$$b = \begin{bmatrix} -10 & -4 & -7 & -8 \end{bmatrix}, \quad lb = \begin{bmatrix} 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 \end{bmatrix},$$

optimization terminated

$$x_1 = 3/7242$$

$$x_2 = 0/0000$$

$$x_3 = 0/6569$$

$$x_4 = 0/0000$$

$$x_5 = 2/7758$$

$$x_6 = 3/5000$$

$$x_7 = 0/0000$$

$$x_8 = 0/0000$$

$$x_9 = 0/0000$$

$$x_{10} = 0/5193$$

$$fval = 154/5000$$

بنابراین مقدار بهینه مسأله  $142 - 154/5 = 12/5$  می‌باشد.

## ۴.۲ تعمیم معادله سیاله

معادله برای دو قطعه مادر ۱۲ متری و ۱۵ متری به صورت زیر است:

$$۳n_۱k_۱ + ۳m_۱k_۲ + ۴n_۲k_۳ + ۴m_۲k_۴ + ۵n_۳k_۵ + ۵m_۳k_۶ + ۷n_۴k_۷$$

$$+ ۷m_۴k_۸ = ۱۲l_۱ + ۱۵l_۲$$

$$k_۱ + k_۲ = ۱$$

$$k_۳ + k_۴ = ۱$$

$$k_۵ + k_۶ = ۱$$

$$k_۷ + k_۸ = ۱$$

$$l_۱ + l_۲ = ۱$$

$$l_۱, l_۲, k_i \in \{0, 1\} \quad i = 1, \dots, 8$$

$$n_i, m_i \in \{0, 1, 2, \dots\}$$

مساله فوق یک مساله غیر خطی عدد صحیح است که می‌توان با روش‌هایی از قبیل شاخه کران یا روش‌های دیگر آن را حل نمود.

## فصل ۳

### مسأله برش موجودی دو بعدی و سه بعدی

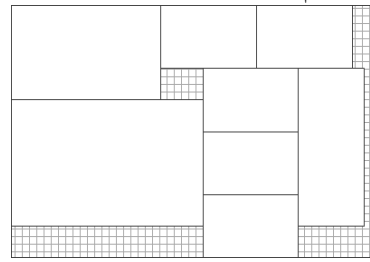
#### ۱.۳ مقدمه

در این فصل ابتدا مسأله برش دو بعدی با تقاضا را مورد بررسی قرار می دهیم. در این مسأله باید با برش ورق های مستطیل شکل بزرگ، مستطیل های کوچکتر مورد نیاز به نحوی تولید شوند که ضمن تامین تقاضاهای آنها ضایعات با تعداد ورق های مصرفی حداقل گردد. حل این مسئله در هر صنعتی که برش صفحات در آن مورد نیاز می باشد از نظر کاهش ضایعات حائز اهمیت خواهد بود. در اکثر مقالات، تقاضای قطعات در نظر گرفته نشده و تنها به مسأله حداقل کردن ضایعات در یک ورق پرداخته شده است. به عنوان مثال فرض کنید یک مستطیل  $N \times M$  متری داریم و می خواهیم آن را به صورت مستطیل های کوچک  $A_1, A_2, A_3, \dots, A_k$  با طول و عرض به ترتیب  $m_i$  و  $n_i$  تقسیم کنیم به طوری که اگر این الگوها در مستطیل مادر چیده شوند، ضایعات کل کمترین مقدار باشند.

$$A_i = n_i \times m_i \quad i = 1, \dots, k$$

## مساله ۲.۳

در برش دو بعدی، الگوی مادر به صورت مستطیل بزرگ است که می‌خواهیم آن را به مستطیل‌های کوچکتر تقسیم کنیم. به عنوان مثال فرض کنیم مستطیل مادر با ابعاد  $۳۰۰ \times ۴۰۰$  سانتی‌متر است و سفارشات به صورت جدول زیر داده شده‌اند. طبق جدول زیر چهار سفارش داریم:



تعداد سفارش	عرض $\times$ طول
۱	$۳۰ \times ۲۰$
۲	$۴۵ \times ۳۰$
۳	$۵۵ \times ۴۵$
۴	$۶۰ \times ۵۰$

مساله ۱) زمانی که فقط بخواهیم از عرض ورق فلزی مادر و عرض سفارشات بصورت تقریبا بهینه استفاده می‌کنیم:

معادله زیر همان معادله سیاله می‌باشد. اکنون به حل این معادله می‌پردازیم و تمام جواب‌های آن را مشخص می‌کنیم.

$$۲۰n_1 + ۳۰n_2 + ۴۵n_3 + ۵۰n_4 = ۳۰۰$$

$$۴۵n_4 \leq ۲۰n_1 + ۳۰n_2 + ۴۵n_3 + ۵۰n_4 = ۳۰۰$$

$$۵۰n_4 \leq ۳۰۰$$

$$n_4 \leq \left\lfloor \frac{۳۰۰}{۵۰} \right\rfloor = ۶$$

گام ۱: فرض می‌کنیم  $n_4 = ۰$ .

$$۲۰n_1 + ۳۰n_2 + ۴۵n_3 = ۳۰۰$$

$$۴۵n_3 \leq ۲۰n_1 + ۳۰n_2 + ۴۵n_3 = ۳۰۰$$

$$۴۵n_۳ \leq ۳۰۰$$

$$n_۳ = \left[ \frac{۳۰۰}{۴۵} \right] = ۶$$

پس  $n_۳ \in \{۰, ۱, ۲, ۳, ۴, ۵, ۶\}$

گام ۲: فرض مي‌کنيم  $n_۴ = ۱$ .

$$۲۰n_۱ + ۳۰n_۲ + ۴۵n_۳ + ۵۰ = ۳۰۰$$

$$۲۰n_۱ + ۳۰n_۲ + ۴۵n_۳ = ۲۵۰$$

$$۴۵n_۳ \leq ۲۰n_۱ + ۳۰n_۲ + ۴۵n_۳ = ۲۵۰$$

$$۴۵n_۳ \leq ۲۵۰$$

$$n_۳ = \left[ \frac{۲۵۰}{۴۵} \right] = ۵$$

گام ۳: فرض مي‌کنيم  $n_۴ = ۲$ .

$$۲۰n_۱ + ۳۰n_۲ + ۴۵n_۳ + ۱۰۰ = ۳۰۰$$

$$۲۰n_۱ + ۳۰n_۲ + ۴۵n_۳ = ۲۰۰$$

$$۴۵n_۳ \leq ۲۰n_۱ + ۳۰n_۲ + ۴۵n_۳ = ۲۰۰$$

$$۴۵n_۳ \leq ۲۰۰$$

$$n_۳ = \left[ \frac{۲۰۰}{۴۵} \right] = ۴$$

گام ۴: فرض مي‌کنيم  $n_۴ = ۳$ .

$$۲۰n_۱ + ۳۰n_۲ + ۴۵n_۳ + ۱۵۰ = ۳۰۰$$

$$۲۰n_۱ + ۳۰n_۲ + ۴۵n_۳ = ۱۵۰$$

$$۴۵n_۳ \leq ۲۰n_۱ + ۳۰n_۲ + ۵۰n_۳ = ۱۵۰$$

$$۴۵n_۳ \leq ۱۵۰$$

$$n_۳ = \left[ \frac{۱۵۰}{۴۵} \right] = ۳$$

گام ۵: فرض می‌کنیم  $n_۴ = ۴$ .

$$۲۰n_۱ + ۳۰n_۲ + ۴۵n_۳ + ۲۰۰ = ۳۰۰$$

$$۲۰n_۱ + ۳۰n_۲ + ۴۵n_۳ = ۱۰۰$$

$$۴۵n_۳ \leq ۲۰n_۱ + ۳۰n_۲ + ۴۵n_۳ = ۱۰۰$$

$$۴۵n_۳ \leq ۱۰۰$$

$$n_۳ = \left[ \frac{۱۰۰}{۴۵} \right] = ۲$$

گام ۶: فرض می‌کنیم  $n_۴ = ۵$ .

$$۲۰n_۱ + ۳۰n_۲ + ۴۵n_۳ + ۲۵۰ = ۳۰۰$$

$$۲۰n_۱ + ۳۰n_۲ + ۴۵n_۳ = ۵۰$$

$$۴۵n_۳ \leq ۲۰n_۱ + ۳۰n_۲ + ۵۰n_۳ = ۵۰$$

$$۴۵n_۳ \leq ۵۰$$

$$n_۳ = \left[ \frac{۵۰}{۴۵} \right] = ۱$$

گام ۷: فرض می‌کنیم  $n_۴ = ۶$ .

$$۲۰n_۱ + ۳۰n_۲ + ۴۵n_۳ + ۳۰۰ = ۳۰۰$$

$$۲۰n_۱ + ۳۰n_۲ + ۴۵n_۳ = ۰$$

$$۴۵n_۳ \leq ۲۰n_۱ + ۳۰n_۲ + ۴۵n_۳ = ۰$$

$$45n_3 \leq 0$$

$$n_3 = \left[ \frac{0}{45} \right] = 0$$

گام ۸: فرض مي‌کنيم  $n_3 = 0$ .

$$20n_1 + 30n_2 = 300$$

$$30n_2 \leq 20n_1 + 30n_2 = 300$$

$$30n_2 \leq 300$$

$$n_2 \leq \left[ \frac{300}{30} \right] = 10$$

پس  $n_2 \in \{0, 1, \dots, 10\}$

گام ۹: فرض مي‌کنيم  $n_3 = 1$ .

$$20n_1 + 30n_2 + 45 = 300$$

$$30n_2 \leq 20n_1 + 30n_2 = 255$$

$$30n_2 \leq 255$$

$$n_2 \leq \left[ \frac{255}{30} \right] = 8$$

گام ۱۰: فرض مي‌کنيم  $n_3 = 2$ .

$$20n_1 + 30n_2 + 90 = 300$$

$$30n_2 \leq 20n_1 + 30n_2 = 210$$

$$30n_2 \leq 210$$

$$n_2 \leq \left[ \frac{210}{30} \right] = 7$$

گام ۱۱: فرض می‌کنیم  $n_3 = 3$ .

$$20n_1 + 30n_2 + 135 = 300$$

$$30n_2 \leq 20n_1 + 30n_2 = 165$$

$$30n_2 \leq 165$$

$$n_2 \leq \left[ \frac{165}{30} \right] = 5$$

گام ۱۲: فرض می‌کنیم  $n_3 = 4$ .

$$20n_1 + 30n_2 + 120 = 300$$

$$30n_2 \leq 20n_1 + 30n_2 = 120$$

$$30n_2 \leq 120$$

$$n_2 \leq \left[ \frac{120}{30} \right] = 4$$

گام ۱۳: فرض می‌کنیم  $n_3 = 5$ .

$$20n_1 + 30n_2 + 150 = 300$$

$$30n_2 \leq 20n_1 + 30n_2 = 75$$

$$30n_2 \leq 75$$

$$n_2 \leq \left[ \frac{75}{30} \right] = 2$$

گام ۱۴: فرض می‌کنیم  $n_3 = 6$ .

$$20n_1 + 30n_2 + 180 = 300$$

$$30n_2 \leq 20n_1 + 30n_2 = 30$$

$$30n_2 \leq 30$$

$$n_2 \leq \left[ \frac{300}{30} \right] = 10$$

گام ۱۵: فرض می‌کنیم  $n_2 = 0$ .

$$20n_1 = 300$$

$$n_1 = \left[ \frac{300}{20} \right] = 15$$

پس  $n_1 \in \{0, 1, 2, \dots, 15\}$ .

گام ۱۶: ابتدا  $n_3 = 0$  انتخاب می‌کنیم پس

$$20n_1 + 30n_2 + 45n_3 = 300$$

از گام ۱ نتیجه گرفتیم  $n_3 \in \{0, 1, 2, \dots, 6\}$  ولی  $n_3 = 1, 3, 5$  قابل قبول نیست. اگر  $n_3 = 1$

$$20n_1 + 30n_2 + 45n_3 = 300$$

داریم

$$20n_1 + 30n_2 = 255 \quad (1.3)$$

اگر  $n_3 = 3$

$$20n_1 + 30n_2 + 135 = 300$$

داریم

$$20n_1 + 30n_2 = 165 \quad (2.3)$$

اگر  $n_3 = 5$

$$20n_1 + 30n_2 + 225 = 300$$

داریم

$$20n_1 + 30n_2 = 75 \quad (3.3)$$

و معادله‌های (۴.۳)، (۵.۳) و (۶.۳) جواب ندارد پس  $n_3$  حداکثر می‌تواند  $\{0, 2, 4, 6\}$  باشد.

$n_3 = 0$  انتخاب می‌کنیم

$$20n_1 + 30n_2 = 300$$

از گام ۸ نتیجه گرفتیم که  $n_2 \in \{0, 1, 2, \dots, 10\}$  ولی  $n_2 = 3, 9$  قابل قبول نیست. پس  $n_2$  حداکثر

می‌تواند  $\{0, 2, 4, 6, 8, 10\}$  باشد.

$n_2 = 0$  انتخاب می‌کنیم

$$20n_1 = 300$$

از گام ۱۵ نتیجه گرفتیم  $n_1 \in \{0, 1, 2, \dots, 15\}$  ولی  $n_1 = 0, 1, 2, \dots, 14$  قابل قبول نیست

پس  $n_1 = 15$

$$n_1 = 15, \quad n_2 = 0, \quad n_3 = 0, \quad n_4 = 0$$

ابتدا  $n_4 = 0$  انتخاب می‌کنیم پس

$$20n_1 + 30n_2 + 45n_3 = 300$$

از گام ۱ نتیجه گرفتیم  $n_3 \in \{0, 1, 2, \dots, 6\}$  ولی  $n_3 = 1, 3, 5$  قابل قبول نیست. اگر  $n_3 = 1$

$$20n_1 + 30n_2 + 45n_3 = 300$$

داریم

$$20n_1 + 30n_2 = 255 \quad (4.3)$$

اگر  $n_3 = 3$

$$20n_1 + 30n_2 + 135 = 300$$

داریم

$$20n_1 + 30n_2 = 165 \quad (5.3)$$

اگر  $n_2 = 5$

$$20n_1 + 30n_2 + 225 = 300$$

داریم

$$20n_1 + 30n_2 = 75 \quad (6.3)$$

و معادله‌های (۴.۳)، (۵.۳) و (۶.۳) جواب ندارد پس  $n_3$  حداکثر می‌تواند  $\{0, 2, 4, 6\}$  باشد.

$n_3 = 0$  انتخاب می‌کنیم

$$20n_1 + 30n_2 = 300$$

از گام ۸ نتیجه گرفتیم که  $n_2 \in \{0, 1, 2, \dots, 10\}$  ولی  $n_2 = 3, 9$  قابل قبول نیست. پس  $n_2$  حداکثر می‌تواند  $\{0, 2, 4, 6, 8, 10\}$  باشد.

$n_2 = 0$  انتخاب می‌کنیم

$$20n_1 = 300$$

از گام ۱۵ نتیجه گرفتیم  $\{0, 1, 2, \dots, 15\}$  ولی  $n_1 \in \{0, 1, 2, \dots, 14\}$  قابل قبول نیست

پس  $n_2 = 15$

$$n_1 = 15, \quad n_2 = 0, \quad n_3 = 0, \quad n_4 = 0$$

حال  $n_4 = 0$  انتخاب می‌کنیم پس

$$20n_1 + 30n_2 + 45n_3 = 300$$

از گام ۱ نتیجه گرفتیم  $\{0, 1, 2, \dots, 6\}$  ولی  $n_3 \in \{1, 3, 5\}$  قابل قبول نیست. پس  $n_3$  حداکثر

می‌تواند  $\{0, 2, 4, 6\}$  باشد.

$n_3 = 2$  انتخاب می‌کنیم

$$20n_1 + 30n_2 = 210$$

از گام ۸ نتیجه گرفتیم که  $n_2 \in \{0, 1, 2, \dots, 10\}$  ولی  $n_2 = 0, 1, 2, 3, 4, 6, 8, 9, 10$  قابل قبول نیست. پس  $n_2$  حداکثر می‌تواند  $\{7, 5\}$  باشد.

$n_2 = 5$  انتخاب می‌کنیم

$$20n_1 = 60$$

از گام ۱۵ نتیجه گرفتیم  $n_1 \in \{0, 1, 2, \dots, 15\}$  ولی  $n_1 = 0, 1, 2, 4, \dots, 15$  قابل قبول نیست پس  $n_1 = 3$

$$n_1 = 3, \quad n_2 = 5, \quad n_3 = 2, \quad n_4 = 0$$

حال  $n_4 = 0$  انتخاب می‌کنیم پس

$$20n_1 + 30n_2 + 45n_3 = 300$$

از گام ۱ نتیجه گرفتیم  $n_3 \in \{0, 1, 2, \dots, 6\}$  ولی  $n_3 = 1, 3, 5$  قابل قبول نیست. پس  $n_3$  حداکثر می‌تواند  $\{0, 2, 4, 6\}$  باشد.

$n_3 = 2$  انتخاب می‌کنیم

$$20n_1 + 30n_2 = 210$$

از گام ۸ نتیجه گرفتیم که  $n_2 \in \{0, 1, 2, \dots, 10\}$  ولی  $n_2 = 0, 1, 2, 3, 4, 6, 8, 9, 10$  قابل قبول نیست. پس  $n_2$  حداکثر می‌تواند  $\{7, 5\}$  باشد.

$n_2 = 7$  انتخاب می‌کنیم

$$20n_1 = 0$$

از گام ۱۵ نتیجه گرفتیم  $n_1 \in \{0, 1, 2, \dots, 15\}$  ولی  $n_1 = 1, 2, \dots, 15$  قابل قبول نیست پس

$$n_1 = 0$$

$$n_1 = 0, \quad n_2 = 7, \quad n_3 = 2, \quad n_4 = 0$$

حال  $n_4 = 0$  انتخاب می‌کنیم پس

$$20n_1 + 30n_2 + 45n_3 = 300$$

از گام ۱ نتیجه گرفتیم  $\{0, 1, 2, \dots, 6\}$  و  $n_3 \in \{0, 1, 2, \dots, 6\}$  ولی  $n_3 = 1, 3, 5$  قابل قبول نیست. پس حداکثر می‌تواند  $\{0, 2, 4, 6\}$  باشد.

$n_3 = 4$  انتخاب می‌کنیم

$$20n_1 + 30n_2 = 120$$

از گام ۸ نتیجه گرفتیم که  $\{0, 1, 2, \dots, 10\}$  و  $n_2 \in \{0, 1, 2, \dots, 10\}$  ولی  $n_2 = 1, 3, 6, 8, 9, 10$  قابل قبول نیست. پس حداکثر می‌تواند  $\{0, 4, 2\}$  باشد.

$n_2 = 0$  انتخاب می‌کنیم

$$20n_1 = 120$$

از گام ۱۵ نتیجه گرفتیم  $\{0, 1, 2, \dots, 15\}$  و  $n_1 \in \{0, 1, 2, \dots, 15\}$  ولی  $n_1 = 0, 1, 2, 3, 4, 5, 7, \dots, 15$  قابل

قبول نیست پس  $n_1 = 6$

$$n_1 = 6, \quad n_2 = 0, \quad n_3 = 4, \quad n_4 = 0$$

حال  $n_4 = 0$  انتخاب می‌کنیم پس

$$20n_1 + 30n_2 + 45n_3 = 300$$

از گام ۱ نتیجه گرفتیم  $\{0, 1, 2, \dots, 6\}$  و  $n_3 \in \{0, 1, 2, \dots, 6\}$  ولی  $n_3 = 1, 3, 5$  قابل قبول نیست. پس حداکثر می‌تواند  $\{0, 2, 4, 6\}$  باشد.

$n_3 = 4$  انتخاب می‌کنیم

$$20n_1 + 30n_2 = 120$$

از گام ۸ نتیجه گرفتیم که  $n_2 \in \{0, 1, 2, \dots, 10\}$  ولی  $n_2 = 1, 3, 6, 8, 9, 10$  قابل قبول نیست.

پس  $n_2$  حداکثر می‌تواند  $\{0, 4, 2\}$  باشد.

$n_2 = 2$  انتخاب می‌کنیم

$$20n_1 = 60$$

از گام ۱۵ نتیجه گرفتیم  $n_1 \in \{0, 1, 2, \dots, 15\}$  ولی  $n_1 = 0, 1, 2, 4, \dots, 15$  قابل قبول نیست

پس  $n_1 = 3$

$$n_1 = 3, \quad n_2 = 2, \quad n_3 = 4, \quad n_4 = 0$$

حال  $n_4 = 0$  انتخاب می‌کنیم پس

$$20n_1 + 30n_2 + 45n_3 = 300$$

از گام ۱ نتیجه گرفتیم  $n_3 \in \{0, 1, 2, \dots, 6\}$  ولی  $n_3 = 1, 3, 5$  قابل قبول نیست. پس  $n_3$  حداکثر

می‌تواند  $\{0, 2, 4, 6\}$  باشد.

$n_3 = 4$  انتخاب می‌کنیم

$$20n_1 + 30n_2 = 120$$

از گام ۸ نتیجه گرفتیم که  $n_2 \in \{0, 1, 2, \dots, 10\}$  ولی  $n_2 = 1, 3, 6, 8, 9, 10$  قابل قبول نیست.

پس  $n_2$  حداکثر می‌تواند  $\{0, 4, 2\}$  باشد.

$n_2 = 4$  انتخاب می‌کنیم

$$20n_1 = 0$$

از گام ۱۵ نتیجه گرفتیم  $n_1 \in \{0, 1, 2, \dots, 15\}$  ولی  $n_1 = 1, 2, \dots, 15$  قابل قبول نیست پس

$$n_1 = 0$$

$$n_1 = 0, \quad n_2 = 4, \quad n_3 = 4, \quad n_4 = 0$$

مسأله ۲) برش بر اساس استفاده از عرض مستطیل مادر و عرض سفارشات با ضایعات صفر:

جدول ۱۰۳: برش بر اساس استفاده از عرض مستطیل مادر و عرض سفارشات با ضایعات صفر

شماره الگوها	س۵۰	س۴۵	س۳۰	س۲۰	ضایعات عرض	شماره الگوها	س۵۰	س۴۵	س۳۰	س۲۰	ضایعات عرض
۱	۶	۰	۰	۰	۰	۱۲	۰	۴	۴	۰	۰
۲	۵	۰	۱	۱	۰	۱۳	۰	۴	۰	۶	۰
۳	۴	۰	۲	۲	۰	۱۴	۰	۴	۲	۳	۰
۴	۴	۰	۰	۵	۰	۱۵	۰	۲	۷	۰	۰
۵	۳	۲	۲	۰	۰	۱۶	۰	۲	۵	۳	۰
۶	۳	۲	۰	۳	۰	۱۷	۰	۰	۱۰	۰	۰
۷	۲	۴	۰	۱	۰	۱۸	۰	۰	۸	۲	۰
۸	۲	۰	۶	۱	۰	۱۹	۰	۰	۶	۶	۰
۹	۲	۰	۰	۱۰	۰	۲۰	۰	۰	۴	۸	۰
۱۰	۱	۴	۱	۲	۰	۲۱	۰	۰	۲	۱۴	۰
۱۱	۰	۶	۱	۰	۰	۲۲	۰	۰	۰	۱۵	۰

الگوهایی را انتخاب می‌کنیم که بدون ضایعات باشد. به عنوان مثال الگوهای ۱، ۵، ۱۳، ۱۸، ۲۲.

### سفارشات

سفارش اول: ۱۰ قطعه ۶۰ × ۵۰ سانتی‌متری، سفارش دوم: ۴ قطعه ۵۵ × ۴۵ سانتی‌متری،

سفارش سوم: ۷ قطعه ۴۵ × ۳۰ سانتی‌متری، سفارش چهارم: ۸ قطعه ۳۰ × ۲۰ سانتی‌متری.

تعداد قطعات مناسب هر سفارش را بیابید.

جدول ۲.۳: برش بر اساس استفاده از عرض مستطیل مادر و عرض سفارشات با ضایعات صفر با الگوهای ۱، ۵، ۱۳، ۱۸، ۲۲

شماره الگوها	عرض سفارشات				ضایعات عرض	تعداد دفعات
	۵۰س	۴۵س	۳۰س	۲۰س		
۱	۶	۰	۰	۰	۰	$x_1$
۲	۳	۲	۲	۰	۰	$x_2$
۳	۰	۴	۰	۶	۰	$x_3$
۴	۰	۰	۸	۳	۰	$x_4$
۵	۰	۰	۰	۱۵	۰	$x_5$

#### محدودیت‌ها

تعداد قطعات سفارش اول:  $6x_1 + 3x_2 \geq 10$

تعداد قطعات سفارش دوم:  $2x_2 + 4x_3 \geq 4$

تعداد قطعات سفارش سوم:  $2x_2 + 8x_4 \geq 7$

تعداد قطعات سفارش چهارم:  $6x_3 + 3x_4 + 15x_5 \geq 8$

$$x_1, x_2, x_3, x_4, x_5 \in \mathbb{N} \cup \{0\}$$

چند سانتی‌متر ضایعات در عرض‌ها تولید می‌شود:

چقدر از ضایعات برابر  $50 \times 60$  سانتی‌متر است:  $(6x_1 + 3x_2 - 10)$

چقدر از ضایعات برابر  $45 \times 55$  سانتی‌متر است:  $(2x_2 + 4x_3 - 4)$

چقدر از ضایعات برابر  $30 \times 45$  سانتی‌متر است:  $(2x_2 + 8x_4 - 7)$

چقدر از ضایعات برابر  $20 \times 30$  سانتی‌متر است:  $(6x_3 + 3x_4 + 15x_5 - 8)$

## ضایعات کل:

$$T(x_1, x_2, x_3, x_4, x_5) = 50(9x_1 + 3x_2 - 10) + 45(2x_2 + 4x_3 - 4) + 30(2x_2 + 8x_4 - 7) \\ + 20(9x_3 + 3x_4 + 15x_5 - 8)$$

$$\min T(x_1, x_2, x_3, x_4, x_5) = 300x_1 + 300x_2 + 300x_3 + 300x_4 + 300x_5 - 1050$$

s.t

$$9x_1 + 3x_2 - 10 \geq 0$$

$$2x_2 + 4x_3 - 4 \geq 0$$

$$2x_2 + 8x_4 - 7 \geq 0$$

$$9x_3 + 3x_4 + 15x_5 - 8 \geq 0$$

$$x_1, x_2, x_3, x_4, x_5 \in \mathbb{N} \cup \{0\}$$

$$[x, fval] = \text{linprog}(f, A, b, [], [], lb)$$

$$b = \begin{bmatrix} -10 & -4 & -7 & -8 \end{bmatrix}, \quad lb = \begin{bmatrix} 0 & 0 & 0 & 0 & 0 \end{bmatrix}^T, \quad A = \begin{bmatrix} -9 & -3 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & -2 & -4 & 0 & 0 \\ 0 & -2 & 0 & -8 & 0 \\ 0 & 0 & -9 & -3 & -15 \end{bmatrix},$$

$$f = \begin{bmatrix} 300 & 300 & 300 & 300 & 300 \end{bmatrix},$$

Optimization terminated.

$$x_1 = 0.6667$$

$$x_2 = 2.0000$$

$$x_3 = 0.0000$$

$$x_4 = 0.3750$$

$$x_5 = 0.4833$$

$$Fval = 1.0575e + 03$$

مسأله ۳) برش بر اساس استفاده از عرض مستطیل مادر و طول سفارشات با ضایعات صفر:

مشابه مسأله قبل با حل معادله سیاله داریم

$$30n_1 + 45n_2 + 55n_3 + 60n_4 = 300$$

جدول ۳.۳: برش بر اساس استفاده از طول مستطیل مادر و طول سفارشات با ضایعات صفر

شماره الگوها	۶۰س	۵۵س	۴۵س	۳۰س	ضایعات طول
۱	۵	۰	۰	۰	۰
۲	۴	۰	۰	۲	۰
۳	۳	۰	۰	۴	۰
۴	۳	۰	۰	۲	۰
۵	۲	۰	۲	۳	۰
۶	۱	۰	۴	۲	۰
۷	۰	۳	۱	۳	۰
۸	۰	۰	۶	۱	۰
۹	۰	۰	۰	۱۰	۰

الگوهای را انتخاب می‌کنیم که بدون ضایعات باشد مثلا الگوهای ۱، ۲، ۷، ۸، ۹.

جدول ۴.۳: برش بر اساس استفاده از طول مستطیل مادر و طول سفارشات با ضایعات صفر با الگوهای ۱، ۲، ۷، ۹، ۱۰

شماره الگو	طول سفارشات				ضایعات	تعداد دفعات
	۶۰س	۵۵س	۴۵س	۳۰س		
۱	۵	۰	۰	۰	۰	$x_1$
۲	۴	۰	۰	۲	۰	$x_2$
۳	۰	۳	۱	۳	۰	$x_3$
۴	۰	۰	۶	۱	۰	$x_4$
۵	۰	۰	۰	۱۰	۰	$x_5$

### سفارشات

سفارش اول: ۱۰ قطعه ۶۰ × ۵۰ سانتی متری، سفارش دوم: ۴ قطعه ۵۵ × ۴۵ سانتی متری، سفارش سوم: ۷ قطعه ۴۵ × ۳۰ سانتی متری، سفارش چهارم: ۸ قطعه ۳۰ × ۲۰ سانتی متری. تعداد قطعات مناسب هر سفارش را بیابید.

### محدودیت‌ها<sup>۱</sup>

$$5x_1 + 4x_2 \geq 10 \text{ تعداد قطعات سفارش اول: } 10$$

$$3x_3 \geq 4 \text{ تعداد قطعات سفارش دوم: } 4$$

$$x_3 + 6x_4 \geq 7 \text{ تعداد قطعات سفارش سوم: } 7$$

$$2x_2 + 3x_3 + x_4 + 10x_5 \geq 8 \text{ تعداد قطعات سفارش چهارم: } 8$$

$$x_1, x_2, x_3, x_4, x_5 \in \mathbb{N} \cup \{0\}$$

چقدر ضایعات تولید می‌شود:

$$\text{چقدر از ضایعات برابر } 60 \times 50 \text{ سانتی متر است: } (5x_1 + 4x_2 - 10)$$

<sup>۱</sup>constraint

چقدر از ضایعات برابر  $۴۵ \times ۵۵$  سانتی متر است:  $(۳x_۳ - ۴)$

چقدر از ضایعات برابر  $۳۰ \times ۴۵$  سانتی متر است:  $(x_۳ + ۶x_۴ - ۷)$

چقدر از ضایعات برابر  $۲۰ \times ۳۰$  سانتی متر است:  $(۲x_۲ + ۳x_۳ + x_۴ + ۱۰x_۵ - ۸)$

کل ضایعات:

$$T(x_1, x_2, x_3, x_4, x_5) = ۶۰(۵x_1 + ۴x_2 - ۱۰) + ۵۵(۳x_3 - ۴) + ۴۵(x_3 + ۶x_4 - ۷) \\ + ۳۰(۲x_2 + ۳x_3 + x_4 + ۱۰x_5 - ۸)$$

بنابراین مسأله برنامه ریزی زیر را داریم:

$$\min T(x_1, x_2, x_3, x_4, x_5) = ۳۰۰x_1 + ۳۰۰x_2 + ۳۰۰x_3 + ۳۰۰x_4 + ۳۰۰x_5 - ۱۰۵۰$$

s.t

$$۵x_1 + ۴x_2 \geq ۱۰$$

$$۳x_3 \geq ۴$$

$$x_3 + ۶x_4 \geq ۷$$

$$۲x_2 + ۳x_3 + x_4 + ۱۰x_5 \geq ۸$$

$$x_1, x_2, x_3, x_4, x_5 \in \mathbb{N} \cup \{0\}$$

$$[x, fval] = \text{linprog}(f, A, b, [], [], lb)$$

$$b = \begin{bmatrix} -10 & -4 & -7 & -8 \end{bmatrix}, \quad lb = \begin{bmatrix} 0 & 0 & 0 & 0 & 0 \end{bmatrix}^T, \quad A = \begin{bmatrix} -5 & -4 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & -3 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & -1 & -6 & 0 & 0 \\ 0 & -2 & -3 & -1 & -10 \end{bmatrix},$$

$$f = \begin{bmatrix} 300 & 300 & 300 & 300 & 300 \end{bmatrix},$$

Optimization terminated.

$$x_1 = 1/3177$$

$$x_2 = 0/8528$$

$$x_3 = 1/3333$$

$$x_4 = 0/9444$$

$$x_5 = 0/1350$$

$$Fval = 1/375e + 03$$

### ۳.۳ تعمیم مسأله‌های ۱ و ۲

تعمیم مسأله برای زمانی که از عرض مستطیل مادر و طول یا عرض سفارشات برای چیدن استفاده می‌کنیم:

$$20n_1k_1 + 30n_2k_2 + 45n_3k_3 + 30n_4k_4 + 55n_5k_5 + 45n_6k_6 + 60n_7k_7 + 50n_8k_8 = 300$$

$$k_1 + k_2 = 1$$

$$k_3 + k_4 = 1$$

$$k_5 + k_6 = 1$$

$$k_7 + k_8 = 1$$

$$k_i \in \{0, 1\} \quad i = 1, \dots, 8 \quad n_i \in \{0, 1, 2, \dots\}$$

که مساله بالا یک مساله غیر خطی عدد صحیح است که می‌توان آن را با روش‌هایی از قبیل شاخه کران در نرم‌افزار غیر خطی عدد صحیح یا روش‌های دیگر حل کرد.

مساله ۴) زمانی که بخواهیم از طول ورق فلزی مادر و طول سفارشات برای چیدن استفاده کنیم: حل معادله سیاله زیر به همان روش قبل امکان‌پذیر می‌باشد.

$$30m_1 + 45m_2 + 55m_3 + 60m_4 = 400$$

برش بر اساس استفاده از طول مستطیل مادر به صورت تقریباً بهینه:

جدول ۵.۳: برش بر اساس استفاده از طول مستطیل مادر و طول سفارشات با ضایعات صفر

شماره الگوها	۶۰س	۵۵س	۴۵س	۳۰س	ضایعات طول
۱	۵	۱	۱	۰	۰
۲	۴	۱	۱	۲	۰
۳	۳	۴	۰	۰	۰
۴	۳	۱	۱	۴	۰
۵	۲	۴	۰	۲	۰
۶	۲	۱	۵	۰	۰
۷	۲	۱	۱	۶	۰
۸	۱	۰	۶	۸	۰
۹	۰	۴	۰	۶	۰
۱۰	۰	۱	۵	۴	۰

الگوهایی را انتخاب می‌کنیم که بدون ضایعات باشد. مثلاً الگوهای ۱، ۲، ۷، ۹، ۱۰.

جدول ۶.۳: برش بر اساس استفاده از طول مستطیل مادر و طول سفارشات با ضایعات صفر با الگوهای ۱، ۲، ۷، ۹، ۱۰.

شماره الگو	طول سفارشات				ضایعات	تعداد دفعات
	۶۰س	۵۵س	۴۵س	۳۰س		
۱	۵	۱	۱	۰	۰	$x_1$
۲	۴	۱	۱	۲	۰	$x_2$
۳	۲	۱	۱	۶	۰	$x_3$
۴	۰	۴	۰	۶	۰	$x_4$
۵	۰	۱	۵	۴	۰	$x_5$

### سفارشات

سفارش اول: ۱۰ قطعه  $۶۰ \times ۵۰$  سانتی‌متری، سفارش دوم: ۴ قطعه  $۴۵ \times ۵۵$  سانتی‌متری، سفارش سوم: ۷ قطعه  $۴۵ \times ۳۰$  سانتی‌متری، سفارش چهارم: ۸ قطعه  $۳۰ \times ۲۰$  سانتی‌متری. تعداد قطعات مناسب هر سفارش را بیابید.

### محدودیت‌ها

$$5x_1 + 4x_2 + 2x_3 \geq 10 \text{ تعداد قطعات سفارش اول:}$$

$$x_1 + x_2 + x_3 + 4x_4 + x_5 \geq 4 \text{ تعداد قطعات سفارش دوم:}$$

$$x_1 + x_2 + x_3 + 5x_5 \geq 7 \text{ تعداد قطعات سفارش سوم:}$$

$$2x_2 + 6x_3 + 6x_4 + 4x_5 \geq 8 \text{ تعداد قطعات سفارش چهارم:}$$

$$x_1, x_2, x_3, x_4, x_5 \in \mathbb{N} \cup \{0\}$$

چقدر ضایعات تولید می‌شود:

$$(5x_1 + 4x_2 + 2x_3 - 10) \text{ چقدر از ضایعات برابر } ۶۰ \times ۵۰ \text{ سانتی‌متر است:}$$

چقدر از ضایعات برابر  $۴۵ \times ۵۵$  سانتی متر است:  $(x_1 + x_2 + x_3 + ۴x_4 + x_5 - ۴)$

چقدر از ضایعات برابر  $۳۰ \times ۴۵$  سانتی متر است:  $(x_1 + x_2 + x_3 + ۵x_5 - ۷)$

چقدر از ضایعات برابر  $۲۰ \times ۳۰$  سانتی متر است:  $(۲x_2 + ۶x_3 + ۶x_4 + ۴x_5 - ۸)$

کل ضایعات:

$$T(x_1, x_2, x_3, x_4, x_5) = ۶۰(۵x_1 + ۴x_2 + ۲x_3) + ۵۵(x_1 + x_2 + x_3 + ۴x_4 + x_5) + ۴۵(x_1 + x_2 + x_3 + ۵x_5) + ۳۰(۲x_2 + ۶x_3 + ۶x_4 + ۴x_5)$$

$$\min T(x_1, x_2, x_3, x_4, x_5) = ۴۰۰x_1 + ۴۰۰x_2 + ۴۰۰x_3 + ۴۰۰x_4 + ۴۰۰x_5 - ۱۰۵۰$$

s.t

$$۵x_1 + ۴x_2 + ۲x_3 - ۱۰ \geq ۰$$

$$x_1 + x_2 + x_3 + ۴x_4 + x_5 - ۴ \geq ۰$$

$$x_1 + x_2 + x_3 + ۵x_5 - ۷ \geq ۰$$

$$۲x_2 + ۶x_3 + ۶x_4 + ۴x_5 - ۸ \geq ۰$$

$$x_1, x_2, x_3, x_4, x_5 \in \mathbb{N} \cup \{۰\}$$

$$[x, fval] = \text{linprog}(f, A, b, [], [], lb)$$

$$b = \begin{bmatrix} -10 & -4 & -7 & -8 \end{bmatrix}, \quad lb = \begin{bmatrix} 0 & 0 & 0 & 0 & 0 \end{bmatrix}, \quad A = \begin{bmatrix} -5 & -4 & -2 & 0 & 0 \\ -1 & -1 & -1 & -4 & -1 \\ -1 & -1 & -1 & 0 & -5 \\ 0 & -2 & -6 & -6 & -4 \end{bmatrix},$$

$$f = \begin{bmatrix} 400 & 400 & 400 & 400 & 400 \end{bmatrix},$$

Optimization terminated.

$$x_1 = 1/0866$$

$$x_2 = 1/0576$$

$$x_3 = 0/1683$$

$$x_4 = 0/1875$$

$$x_5 = 0/9375$$

$$Fval = 1/3750e + 03$$

مسأله ۵) وقتی که فقط بخواهیم از طول ورق فلزی مادر و عرض سفارشات به صورت تقریباً بهینه استفاده کنیم:

$$30m_1 + 45m_2 + 55m_3 + 60m_4 = 300$$

به روش مشابه مسأله ۲ می‌توانیم حل کنیم.

### ۴.۳ تعمیم مسأله‌های ۴ و ۵

تعمیم مسأله وقتی که فقط از طول مستطیل مادر و هم از طول یا عرض سفارشات برای چیدن استفاده کنم:

$$20m_{1s1} + 30m_{2s2} + 45m_{3s3} + 30m_{4s4} + 55m_{5s5} + 45m_{6s6} + 60m_{7s7} + 50m_{8s8} = 400$$

$$s_1 + s_2 = 1$$

$$s_3 + s_4 = 1$$

$$s_5 + s_6 = 1$$

$$s_7 + s_8 = 1$$

$$s_i \in \{0, 1\} \quad i = 0, \dots, 8 \quad m_i \in \{0, 1, 2, \dots\}$$

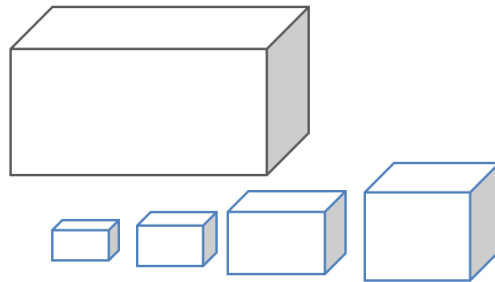
مساله بالا یک مساله غیر خطی عدد صحیح است که می‌توان با روش‌هایی از قبیل شاخه کران در نرم‌افزار غیر خطی اعداد صحیح آن را حل نمود.

### ۵.۳ برش موجودی سه بعدی

در این بخش مساله برش و چیدن سه بعدی را مورد بررسی قرار می‌دهیم. در حقیقت مساله به صورت ساده این است که یک اتاق مکعب مستطیل شکل داریم و می‌خواهیم جعبه‌های (box) مکعب مستطیل کوچک با ابعاد متفاوت را طوری در این اتاق بچینیم که بیشترین جعبه‌ها در این اتاق قرار گیرد. برای این منظور در این پایان‌نامه سعی می‌کنیم که ابتدا قاعده جعبه‌های مکعب مستطیل شکل را به صورت تقریباً بهینه بررسی و کف اتاق بچینیم. برای این کار از برش و چیدن دو بعدی ابتدای فصل استفاده می‌کنیم و سپس به صورت طبقه طبقه جعبه‌ها را می‌چینیم. بنابراین اصل این فصل بر اساس چیدن دو بعدی است.

### ۶.۳ تعریف

مساله برش اشیا بزرگ برای تولید اشیا کوچکتر تا حد زیادی مورد بررسی قرار گرفته است [۴۰]، مخصوصاً وقتی که اشیا یک یا دو بعدی باشند. ما در این فصل بر روی مساله سه بعدی تمرکز می‌کنیم، اشیا بزرگ که باید برش داده شوند را مخزن و اجسام کوچک (که تولید می‌شوند) جعبه‌ها یا اقلام می‌نامیم. برش گیوتین یک نوع برش است که موازی با



شکل ۱.۳: مکعب مستطیل کل با جعبه‌های

یکی از اضلاع مخزن است و از یک ضلع شروع شده و به ضلع مخالف می‌رود. برای مسائلی که در اینجا در نظر گرفته شده، نه تنها اولین برش بلکه همه برش‌های بعدی که بر روی قسمت‌های کوچکتر زده می‌شوند نیز باید از نوع گیوتین باشند. برش  $k$ -staged (یا برش مرحله  $k$ -ام) یک دنباله از حداکثر  $k$  برش است که هر مرحله از آن مجموعه‌ای از برش‌های گیوتین موازی است که بر روی اشیاء به دست آمده در مرحله قبل انجام می‌شود. علاوه بر این، برش‌ها در هر مرحله باید با برش‌هایی که در مرحله قبل انجام می‌شود، متعامد باشد. بدون از دست دادن کلیت مسأله فرض می‌کنیم این برش‌ها بی‌نهایت نازک هستند. هر روش ممکن برای برش مخزن، الگوی برش نامیده می‌شود. برای نشان دادن این الگوها فضای اقلیدسی  $\mathbb{R}^3$  با مختصات  $xyz$  را در نظر گرفته و فرض می‌کنیم که طول، عرض و ارتفاع یک شی در محورهای  $x$ ،  $y$  و  $z$  قابل بیان باشند. گوئیم مخزن  $B$  دارای ابعاد  $(H, W, L)$  است ( $B = (H, W, L)$ )، اگر طول، عرض و ارتفاع آن به ترتیب برابر  $L$ ،  $W$  و  $H$  باشد. مسائل مورد توجه در این فصل عبارتند از:

### مسأله سه بعدی knapsack

در این مسأله به ما یک مخزن  $B = (H, W, L)$  و یک لیست  $T$  از  $n$  نوع جعبه با ابعاد  $(h_i, w_i, l_i)$  داده می‌شود. می‌خواهیم  $B$  را طوری برش بزنیم که حداکثر تعداد جعبه‌های لیست  $T$  را تولید کنیم. در اینجا، هیچ محدودیتی بر روی تعداد جعبه‌هایی که قرار است تولید شود، اعمال نمی‌کنیم (بعضی از حالت‌ها ممکن است رخ ندهد). در این مسأله، برخلاف مسأله برش، هیچ تقاضایی برای یک جعبه وجود ندارد. همچنین در مسأله برش که در بخش بعد به آن خواهیم پرداخت، جعبه  $i$  ام لیست با ابعاد  $(h_i, w_i, l_i)$  و تقاضای  $d_i$  را با نماد  $(h_i, w_i, l_i, d_i)$  مشخص می‌کنیم.

### مسأله برش سه بعدی (3CS)

در این مسأله مخزن  $B = (H, W, L)$  و مجموعه‌ای از  $n$  جعبه  $(d, h, w, l)$  داده شده است. تعیین کنید چگونه کمترین تعداد برش‌ها را انجام دهیم بطوریکه تقاضای  $d_i$  برای هر کدام از  $n$  جعبه برآورده شود.

### مسأله برش سه بعدی با حجم متغیر مخازن (3CSV)

در این مسأله مخازن  $B_1, \dots, B_b$  و مجموعه‌ای از  $n$  جعبه  $(d, h, w, l)$  داده شده است. تعیین کنید چگونه برش مخازن را به منظور برآورده شدن تقاضای  $d_i$  برای هر کدام از  $n$  جعبه انجام دهیم، طوریکه تعداد مخازن مورد استفاده حداقل شود (بعضی از مخازن ممکن است استفاده نشوند).

## ۷.۳ الگوریتم برای مسأله k-staged 3DK

در این بخش یک الگوریتم برنامه ریزی پویا برای مسائل  $k$ -staged 3DK and  $3DK^r$  ارائه می‌دهیم [۴۰]. در این روش برای هر مرحله یک مسیر برش متفاوت مانند  $V - D - H - H$  در نظر گرفته می‌شود. یک مرحله برش ممکن است خالی باشد (زمانی که نیازی به برش نباشد)، که در این حالت بلافاصله برش بعدی در نظر گرفته می‌شود. در فرمول‌های بازگشتی بعدی  $G(l^*, w^*, h^*, k, H)$ ،  $G(l^*, w^*, h^*, k, V)$  و  $G(l^*, w^*, h^*, k, D)$  مقدار جواب بهینه مرحله  $K$  ام برش گیوتین را برای یک مخزن با ابعاد  $(l^*, w^*, h^*)$  نشان می‌دهد. این پارامترهای  $V$ ،  $H$  و  $D$  نشان‌دهنده جهت اولین مرحله برش است.

$$G(l^*, w^*, h^*, O, V \text{ or } H \text{ or } D) = g(l^*, w^*, h^*)$$

$$G(l^*, w^*, h^*, k, V) = \max \begin{cases} G(l^*, w^*, h^*, k-1, D) \\ \max\{G(l', w^*, h^*, k-1, D) + G(p(l^* - l'), w^*, h^*, k, V) \mid l' \in \tilde{P}, l' \leq \frac{l^*}{\gamma}\} \end{cases}$$

$$G(l^*, w^*, h^*, k, H) = \max \left\{ \begin{array}{l} G(l^*, w^*, h^*, k-1, V) \\ \max\{G(l', w^*, h^*, k-1, V) + G(l^*, q(w^* - w'), h^*, k, H) \mid w' \in \tilde{Q}, w' \leq \frac{w^*}{\gamma} \} \end{array} \right.$$

$$G(l^*, w^*, h^*, k, D) = \max \left\{ \begin{array}{l} G(l^*, w^*, h^*, k-1, H) \\ \max\{G(l^*, w^*, h', k-1, H) + G(l^*, w^*, r(h^* - h'), k, D) \mid h' \in \tilde{R}, h' \leq \frac{h^*}{\gamma} \} \end{array} \right.$$

الگوریتم DPS3DK (برنامه‌نویسی پویا برای 3DK staged-k) در موارد زیر توضیح داده شده است فرمول‌های بازگشتی بالا چگونه حل می‌شوند. این بسیار شبیه به الگوریتم قبلی است. این الگوریتم ابتدا اولین مجموعه‌های  $\tilde{Q}$  و  $\tilde{R}$  را محاسبه می‌کند و حداکثر مقدار یک جعبه‌ای که می‌تواند بر روی ابعاد کوچک بریده شود را در  $G(o, i, j, I)$  نگه می‌دارد. سپس، الگوریتم برای هر مرحله  $b$ ، بهترین راه حل برای برش تنها در یک جهت را محاسبه می‌کند و از این برای محاسبه بهترین راه حل برای مرحله بعدی و غیره اطلاعات استفاده می‌کند. این تفاوت اساسی بین الگوریتم DP3DK و DPS3DK است. در برخی موارد، بهترین راه حل برای مرحله  $b-1$ ، بهترین راه حل برای مرحله  $b$  است و هیچ برش دیگری در این مورد لازم نیست. در این حالت، مقدار صفر در متغیر `guil` ذخیره می‌شود.

## نتیجه‌گیری و پیشنهادات

### پیشنهادات

در این پایان نامه برای حل مسائل برش و چیدن، ابتدا آن را به یک مسأله بهینه سازی تبدیل کرده و سپس به حل مسأله بهینه سازی پرداختیم. حل مسأله برش با سایر روش‌های دیگر نیز از جمله پژوهش‌هایی است که می‌تواند انجام شود.

### کارهای بعدی

- (آ) ارائه روشی مناسب برای حل این مسائل به طوریکه مفتول مادر به تعداد زیاد و در ابعاد متفاوت باشد.
- (ب) الگو ورق مادر به شکل دلخواهی باشد مانند چرم پوست حیوانات که می‌خواهیم از آن کیف یا سایر وسایل چرمی را تهیه کنیم که مسأله جدیدی است و مشکل تراز مساله قبل که ورق مادر مکعب مستطیل شکل بود.



- (ج) ممکن است سفارشات ما شکل غیرهندسی دلخواهی داشته باشد مانند رویه کفش و کلاه یا لباس. بنابراین ارائه یک الگوریتم مناسب در این مبحث می‌تواند مورد مطالعه قرار گیرد.

## نتیجه‌گیری

اولین الگوریتمی که در اینجا ارائه می‌کنیم - HFF<sup>۳</sup> - می‌باشد [۴۰]. این الگوریتم برای مسأله ۲CS برای تولید سطوح و یک الگوریتم برای مسأله ۱CS برای بسته شدن این سطوح به مخازن استفاده می‌شود. ابتدا الگوریتم های مربوط به مسائل ۱CS و ۲CS را شرح می‌دهیم و سپس الگوریتم HFF<sup>۳</sup> را ارائه می‌دهیم. الگوریتمی که برای مسأله 1CS استفاده می‌کنیم، با عنوان First Fit (FF) شناخته شده و الگوریتم اول کاهش‌پذیری (FFD) نام دارد. در اینجا فقط الگوریتمی را که ما برای 2CS استفاده می‌کنیم توصیف می‌کنیم. این مسأله را HFF<sup>۲</sup> می‌نامند زیرا بر اساس الگوریتم Hybrid First Fit توسط chang ارائه شده است. برای راحتی، ما آن را به عنوان الگوریتم "بسته‌بندی" توصیف می‌کنیم. الگوریتم HFF<sup>۲</sup> شامل دو بخش  $HFF^l$  و  $HFF^w$  است. بدون از دست دادن کلیت مسأله، فرض می‌کنیم تقاضای مربوط به هر جعبه محدود است. برای نمونه  $(L, W, I, w)$  از مسأله CS<sup>2</sup>، الگوریتم HFFI آیتم ها را به صورت طولی  $(l_1 > l_2 > \dots > l_n)$  مرتب می‌کند. سپس، هر عنصر  $i$  را به صورت یک آیتم یک بعدی از اندازه  $w_i$  در نظر می‌گیرد و الگوریتم  $FF(W, w)$  را اعمال می‌کند. برای به دست آوردن بسته‌بندی از این اقلام به گیرنده  $s_1, \dots, s_m$ ، که ما آن را نوارها می‌نامیم. در نهایت، هر نوار  $s_i$  به صورت یک بعدی از اندازه  $s_i = \max\{l_j : j \in s_i\}$  و الگوریتم  $FFD(L, s)$  برای بسته کردن این نوارها به مخازن مستطیلی (2D) استفاده می‌شود. نوارهای الگوریتم  $HFF^l$  در جهت طول تولید می‌شود، در حالیکه  $HFF^w$  تولید نوار در جهت عرض الگوریتم می‌باشد. همچنین الگوریتم  $HFF^۲$  هر دو گزینه را اجرا می‌کند و یک راه حل را با بهترین نتیجه ارائه می‌کند. برای مقابله با مسأله  $CS^r$  (نوع 3CS که در آن چرخش متعامد اجازه داده می‌شود) ما بوسیله  $HFF^x$  (به ترتیب  $HFF^y$ ) نوع الگوریتم HFF<sup>2</sup> را نشان می‌دهد که مستطیل‌ها را قبل از اعمال الگوریتم‌های  $HFF^l$  و  $HFF^w$ ، برای به دست آوردن  $w_i \leq l_i$  می‌چرخاند. الگوریتم  $HFF^۲r$  این کار را انجام می‌دهد تا بهترین راه حل را پیدا کند.

الگوریتم HFF<sup>۳</sup> در واقع یک حالت خاصی از الگوریتم H<sup>۳</sup>CS محسوب می‌شود. الگوریتم H<sup>۳</sup>CS ابتدا اقلام را بر اساس ارتفاع آن مرتب می‌کند. سپس، با استفاده از یک الگوریتم برای مسئله ۲CS، یک سطح جدید تولید می‌کند و بسته بندی اقلام بالاتر را به هر سطح تقسیم می‌کند. هنگامی که تمام سطوح تولید می‌شوند، آنها با الگوریتم مسأله

۱CS بسته بندی می شوند. در این پایان نامه برای حل مسأله برش یک- دو-سه بعدی از برنامه ریزی عدد صحیح استفاده شد که در واقع حل مسأله معادله سیاله با تمام جواب های آن بود. سپس الگوریتمی پیشنهاد دادیم که تمام جواب ها را به صورت کاملا منظم نتیجه می داد و سپس از الگویی با ضایعات صفر یا بیشتر از صفر استفاده کردیم. همچنین ثابت کردیم که با افزایش الگوها، ضایعات کاهش می یابد.

## مراجع

- [1] Buschkffuhl, L., Sahling, F., Helber, S., Tempelmeier, H., 2008. Dynamic capacitated lot-sizing problems: a classification and review of solution approaches. *OR Spectrum* 32 (2), 231–261.
- [2] Brahimi, N., Dauzere-Peres, S., Najid, N. M., Nordli, A., 2006. Single item lot sizing problems. *European Journal of Operational Research* 168 (1), 1 – 16.
- [3] Jans, R., Degraeve, Z., 2004. Improved lower bounds for the capacitated lot sizing problem with setup times. *Operations Research Letters* 32 (2), 185 – 195.
- [4] Oliveira, J. F., WFFascher, G., 2007. Cutting and packing. *European Journal of Operational Research* 183 (3), 1106–1108.
- [5] Poldi, K. C., Arenales, M. N., 2009. Heuristics for the one-dimensional cutting stock problem with limited multiple stock lengths. *Computers Operations Research* 36 (6), 2074 – 2081.
- [6] Aktin, T., Off zdemir, R. G., 2009. An integrated approach to the one-dimensional cutting

- stock problem in coronary stent manufacturing. *European Journal of Operational Research* 196 (2), 737 – 743.
- [7] Alem, D. J., Morabito, R., 2012. Production planning in furniture settings via robust optimization. *Computers & Operations Research* 39 (2), 139 – 150.
- [8] Belov, G., Scheithauer, G., 2002. A cutting plane algorithm for the one-dimensional cutting stock problem with multiple stock lengths. *European Journal of Operational Research* 141 (2), 274 – 294.
- [9] Degraeve, Z., Jans, R., 2007. A new dantzig-wolfe reformulation and branch-and-price algorithm for the capacitated lot-sizing problem with setup times. *Operations Research* 55 (5), 909–920.
- [10] Degraeve, Z., Peeters, M., 2003. Optimal integer solutions to industrial cutting-stock problems: Part 2, benchmark results. *INFORMS Journal on Computing* 15 (1), 58–81.
- [11] Drexl, A., Kimms, A., 1997. Lot sizing and scheduling - survey and extensions. *European Journal of Operational Research* 99 (2), 221 – 235.
- [12] Dyckho , H., 1981. A new linear programming approach to the cutting stock problem. *Operations Research* 29 (6), 1092 – 1104.
- [13] Dyckho , H., 1990. Cutting and packing a typology of cutting and packing problems. *European Journal of Operational Research* 44 (2), 145 – 159.
- [14] Foerster, H., Wäscher, G., 2000. Pattern reduction in one-dimensional cutting stock problems. *International Journal of Production Research* 38 (7), 1657 – 1676.

- [15] Gilmore, P. C., Gomory, R. E., 1963. A linear programming approach to the cutting stock problema - part ii. *Operations Research* 11 (6), 863 – 888.
- [16] Gilmore, P. C., Gomory, R. E., 1965. Multistage cutting stock problems of two and more dimensions. *Operations Research* 13 (1), 94 – 120.
- [17] Manne, A. S., 1958. Programming of economic lot sizes. *Management Science* 4 (2), 115 – 135.
- [18] Molina, F., Morabito, R., de Araujo, S. A., 2016. Mip models for production lot-sizing problems with distribution costs and cargo arrangement. *Journal of the Operational Research Society* 67 (11), 1395 – 1407.
- [19] Vanzela , M., Melega, G. M., Rangel, S., de Araujo, S. A., 2017. The integrated lot sizing and cutting stock problem with saw cycle constraints applied to furniture production. *Computers Operations Research* 79, 148 – 160.
- [20] Trigeiro, W. W., Thomas, L. J., McClain, J. O., 1989. Capacitated lot sizing with setup times. *Management Science* 35 (3), 353–366.
- [21] Karimi, B., Ghomi, S. M. T. F., Wilson, J. M., 2003. The capacitated lot sizing problem: a review of models and algorithms. *Omega* 31 (5), 365 – 378.
- [22] Alves, C., Val´erio de Carvalho, J. M., 2008. A stabilized branch-and-price-and-cut algorithm for the multiple length cutting stock problem. *Computers Operations Research* 35 (4), 1315 – 1328.

- [23] Brahimi, N., Dauzere-Peres, S., Najid, N. M., Nordli, A., 2006. Single item lot sizing problems. *European Journal of Operational Research* 168 (1), 1 – 16.
- [24] Wagner, H. M., Whitin, T. M., 1958. Dynamic version of the economic lot size model. *Management Science* 5 (1), 89–96.
- [25] Guimaraes, L., Klabjan, D., Almada-Lobo, B., 2014. Modeling lotsizing and scheduling problems with sequence dependent setups. *European Journal of Operational Research* 239 (3), 644 – 662.
- [26] Arbib, C., Marinelli, F., 2014. On cutting stock with due dates. *Omega* 46, 11 – 20.
- [27] P. C. Gilmore and R. E. Gomory, “A Linear Programming Approach to the Cutting Stock Problem”, *Operations Research*, Vol. 9, No. 2 (1961), 849 - 859.
- [28] Gilmore PC, Gomory RE. A Linear Programming Approach to the Cutting Stock Problem – Part II. *Operations Research*. 1963; 11(6):8 63–888.
- [29] Saad M. A Suliman, “Pattern generating procedure for the cutting stock problem”, *International Journal of Production Economics* 74 (2001) 293-301 Ivan C.
- [30] Agostinho, G. T., Cherri, A. C., de Araujo, S. A., Nascimento, D. N., 2016. The multi-period cutting stock problem with usable leftover. In: *Annals of Latin-Iberian-American Conference on Operations Research(CLAIO)*.
- [31] Aktin, T., Ozdemir, R. G., 2009. An integrated approach to the one-dimensional cutting stock problem in coronary stent manufacturing. *European Journal of Operational Research* 196 (2), 737 – 743.

- [32] Classification and Literature Review of Integrated Lot-Sizing and Cutting Stock Problems CIRRELT-2017.
- [33] Alem, D., Morabito, R., 2013. Risk-averse two-stage stochastic programs in furniture plants. *OR Spectrum* 35 (4), 773–806.
- [34] Alem, D. J., Morabito, R., 2012. Production planning in furniture settings via robust optimization. *Computers & Operations Research* 39 (2), 139 – 150.
- [35] Alves, C., Valerio de Carvalho, J. M., 2008. A stabilized branch-and-price-and-cut algorithm for the multiple length cutting stock problem. *Computers & Operations Research* 35 (4), 1315 – 1328.
- [36] Andrade, R., Birgin, E. G., Morabito, R., Ronconi, D. P., 2014. Mip models for two-dimensional nonguillotine cutting problems with usable leftovers. *Journal of the Operational Research Society* 65 (11), 1649 –1663.
- [37] Arbib, C., Marinelli, F., 2005. Integrating process optimization and inventory planning in cutting-stock with skiving option: An optimization model and its application. *European Journal of Operational Research* 163 (3), 617 – 630.
- [38] Arbib, C., Marinelli, F., 2014. On cutting stock with due dates. *Omega* 46, 11 – 20.
- [39] I. C. Mustakerov is with the Institute of Information and Communication Technology at the Bulgarian Academy of Sciences, Sofia – 1113, Bulgaria, Department of Information Processes and Decision Support Systems (phone: 3952 9793241; e-mail: mustakerov@iit.bas.bg). D. I. Borissova is with the Institute of Information and Communica-

---

tion Technologies at Bulgarian Academy of Sciences, Sofia – 1113, Bulgaria, Department of Information Processes and Decision Support Systems (phone: 3952 9792055; e-mail: dborissova@iit.bas.bg).

- [40] Thiago, A. de Queiroz, Flávio K. Miyazawa, Algorithm for 3D guillotine cutting problems: Unbounded Knapsack, cutting stock and stripe paking, 1-6.

# واژه‌نامه فارسی به انگلیسی

ا

.....

ب

.....

Discussion of the Lot-Sizing Problem ..... بحث در مورد مسأله اندازه‌گیری لات

## پ

.....

## ف

Position-indexed formulations ..... فرمولاسیون نمایه با موقعیت

## ک

.....

## م

constrant ..... محدودیت‌ها

Column Gilmore and Gomory ..... مدل تولید ستون گیلمور و کوموری

The Model of Kantorovich ..... مدل کانتورویچ

Mathematical Models ..... مدل‌های ریاضی

One-cut models ..... مدل‌های برش

Other Models from the Literature ..... مدل‌های دیگر از پژوهش‌ها

ن

.....

# واژه‌نامه انگلیسی به فارسی

## C

Column Gilmore and Gomory ..... مدل تولید ستون گیلمور و کوموری

constraint ..... محدودیت‌ها

## D

.....  
Discussion of the Lot-Sizing Problem ..... بحث در مورد مسأله اندازه‌گیری لات

**F**

.....

**M**

Mathematical Models ..... مدل‌های ریاضی

**N**

.....

**O**

One-cut models ..... مدل‌های برش

Other Models from the Literature ..... مدل‌های دیگر از پژوهش‌ها

**P**

Position-indexed formulations ..... فرمولاسیون نمایه با موقعیت

**S**

.....

**T**

The Model of Kantorovich ..... مدل کانتورویچ

# نمایه

Column Gilmore and Gomory مدل تولید ستون گیلمور و کوموری. ۱۲

۷۵ .

constraint محدودیت‌ها. ۲۴، ۲۷، ۳۰، ۴۳، ۵۷، ۶۰، ۶۴

۱ .

۶۸ .

۷ .

Discussion of the Lot-Sizing Problem بحث در مورد مسأله اندازه‌گیری لات. ۴

۷۴ .

Mathematical Models مدل‌های ریاضی. ۴

۴۷ .

One-cut models مدل‌های برش. ۱۴

۱۶ .

**Other Models from the Literature** مدل‌های دیگر از پژوهش‌ها. ۱۳**Position-indexed formulations** فرمولاسیون نمایه با موقعیت. ۱۴

۷۲ .

۷۴ .

**The Model of Kantorovich** مدل کانتورویچ. ۱۱

۴۸ .



In the name of God  
Graduate Studies Thesis Information  
Ferdowsi University of Mashhad

---

Sub optimal cutting stocks problem in one-dimensional , two-dimensional , there-dimensional

---

Author: Ali Hashoosh

Supervisor: Dr. A. Vahidian

---

Faculty: Faculty of Mathematical Sciences

Department: Applied Mathematics Specialization: Control theory and optimization

---

Approval Date: 2017-11-07

Defence Date: 2018-02-18

---

M.Sc.

Number of Pages: 89

---

Abstract: One of the known issues in the planning of production is the cutting problem. This problem becomes more important when the cutting material is cut in a large volume. This problems until now is an open problem but many researcher solved this problem as optimization problem with near optimal solution. Also, most studies in this field have been without regard to the demand. In this thesis, using an optimization method and a new approach, we transform the one-dimensional cutting problem into an diophontine equation with  $n$  variables and then we obtain all the solutions of this equation with the Pascal algorithm. We also generalized this problem in order to reduce the number of cuts and reduce the waste of raw materials for more bars. In the next chapter, for cutting issues in dimension two, given that the cut is based on the length and width of the orders or the original length and width of the rectangle, the problem is divided into four sub-issues, and in each case the optimal answer We got. In the following, we will generalize the method described above and give examples to prove the correctness of the method.

---

Key Words: sub optimal, cutting stocks, optimization, diophontine equation

---

Signature of Supervisor:

Date:





**Ferdowsi University of Mashhad  
Faculty of Mathematical Sciences**

**Dissertation Submitted in Partial  
Fulfillment of the Requirements for the  
Degree of Master of Science in  
Applied Mathematics**

**Title**

**Sub optimal cutting stocks problem in one-dimensional ,  
two-dimensional , there-dimensional**

**Supervisor  
Dr. A. Vahidian**

**by  
Ali Hashoosh**

**2018**